

ДИМИТРИЈЕ

Број 26 • Година 2025 • Цена: нема цену

САДРЖАЈ

СВОЈ РОД ЈЕ ПРЕКО МЕРЕ ЉУБИО	4
ОБРАЗ И ЧАСТ СУ ВРЕДНОСТИ	6
МАТУРАНТИ	8
НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА	10
ДОЂОХ, ВИДЕХ, ПОБЕДИХ	11
ОДА ХУМАНОСТИ	12
НАША ПЕРЦЕПЦИЈА ЉУБАВИ ЈЕ ИСКРИВЉЕНА	14
ПРОЛЕЋДАН	16
ДРАГИ ТАТА	18
ШКОЛИДАН	20
СВЕТИ САВА	22
ХИЛАНДАР	26
НАШИ И ВАШИ ДРУГАРИ, ПАМЕТНИ ТЕЛЕФОНИ	28
ТАЈНЕ МОСТА НА ДРИНИ	30
ЗАШТО ТРЕБА НАГЛАСИТИ	32
ДОМАР ОД РЕЧИ ДОМ	34
ВОЉЕТИ БИТИ ВОЉЕН И ПРИХВАТАТИ	37
СТАВОВИ ЗВАНИ ПРЕДРАСУДЕ	38
И ШТА ЋЕМО САД?	39

ДИМИТРИЈЕ

Број 26

Главни и одговорни уредник
Ана Ивановић

Редакција

Дуња Пановски IV5
Виктор Гавриловић III4
Ања Клипа III5
Софија Видановић III5
Бојана Куљанин III5
Марија Бајовић III5
Софија Делибашић II3

Лектура и коректура
Бобан Додић, професор

Дизајн и графичка обрада
Милош Урошевић

Слике на корицама
Анђела Ивковић, III5

Драгоцени

Аника Лехи, професор
Светлана Петровић, професор
Гордана Шћепановић, професор
Слађана Инђић, професор
Јасмина Гордић, професор
Катарина Мишић, педагог
Чедомир Поповић, вероучитељ
Павле Гашпар, професор

Директор

Зорица Маравић, професор

Издаје

Правно-пословна школа „Димитрије Давидовић”

Тошин бунар 17, Земун

0113164136

<http://pravnobiroskola.edu.rs>

Штампа

Форма Б, Београд

ДИМИТРИЈЕ ДАВИДОВИЋ

„Свој род је преко мере љубио“

Димитрије Давидовић (Земун, 23. октобар 1789 — Смедерево, 6. април 1838), један од најзначајнијих српских политичара и дипломата, уставописаца, новинара и интелектуалаца прве половине деветнаестог века. У себи носио је тежину свог времена – време буђења народне свести, борбе за националну независност и наде за стварање модерне српске државе. Његова љубав према народу није била само реч коју би написао или говорио на јавним наступима, већ дубока унутрашња потреба која га је обликовала, покретала и исцрпела. Давидовићева преданост идеји националног препорода била је прожета емоцијама, сумњама и надама.

Замислимо Димитрија Давидовића у малој, слабо осветљеној соби негде у Земуну или Бечу. Око њега се налазе новине и рукописи, документи из којих црпи инспирацију и информације. Његов сто, претрпан папирима, мастило свеже, а перо у његовој руци клизи по папиру као да преноси нешто дубље од самих информација, бригу за судбину народа. У тој соби Давидовић не пише само новинске чланке, већ на папиру исписује своје срце, своју душу, као човек који осећа тежину одговорности пред генерацијама које долазе.

Од малене собе до откривене дубине његове љубави према народу Давидовић је постао уредник првих српских новина „Новине сербске“. Њихов садржај био је разноврстан обухватајући многе теме чији је циљ био да образују и информишу српски народ. Ове новине су приказивале Давидовићеву мисију – подизање

националне свести и просветитељство, а теме су биле од локалних и међународних вести до политичких, правних и економских питања.

Страствен заштитник образовања и културе, новине су редовно доносиле чланке о значају просвете, школства и науке. Кроз те текстове настојао је да шири идеје европског просветитељства и указивао је на значај писмености и образовања за напредак српског народа. Новине су често писале о књижевности, уметности и научним достигнућима, како домаћим тако и страним. Давидовић је веровао да је информисање један од кључних алата за буђење народне свести, а његове новине биле су главне у том подухвату.

Тај задатак није био једноставан. Цензура коју су наметале власти, нарочито под Хабсбуршком монархијом, отежавала је његов рад. Сваки чланак морао би да прође кроз строги надзор, а свака реч могла је бити повод за репресију. У таквим околностима, Давидовић је био суочен с дилемом; како писати о слободи и напретку, а да притом не изазовете губитак својих новина. Борба са цензуром за њега није била само интелектуална већ и емотивна. Сматрао је да је свако издање било равнотежа између истине коју је желео да пренесе и ограничења која је морао да поштује.

Упркос томе, у свој рад и дело успео је да унесе дух слободе и наде. Захваљујући њему његови читаоци пре свега Срби су по први пут имали прилику да прочитају о догађајима из света, о новим идејама и филозофијама које су биле кључне за развој модерног друштва.

Док би полагао перо након још једне исцрпљујуће ноћи, можда би се запитао: „Да ли моје новине заиста допиру до срца и ума мог народа? Да ли ће ти људи који често немају приступ образовању, разумети дубину и значај мојих речи?“ Та питања, која су га често пратила кроз читав рад га нису обесхрабривала и спутавла, већ су га терала да буде још преданији свом задатку.

Тај његов подвиг није био само новинарски посао, већ чин патриотизма. У периоду када је образовање било привилегија мањине, а писменост реткост, Давидовић је схватио да кроз штампане

речи може пренети идеје слободе, просвете и заједништва. Његова уредничка столица, била је трон посвећености народу.

Тешке ноћи, када је Димитрије седео у полумраку, док су уличне светиљке бацале светло кроз мали прозор његове собе. У ваздуху је лебдео мирис воска, а једини звук био је тихо шкрипање његовог пера по папиру. Док је писао, осећао је неку сумњу, али та сумња није била лична; то је само била сумња човека који је свој народ волео до те мере да се питао да ли је довољно да само пише и да ли су његове речи довољне да промене судбину. Упркос тим унутрашњим немирима, није престајао да ради. Било је исцрпљујуће и напорно, али за њега то је био чин љубави.

Давидовићева љубав није била краткотрајна страст, већ је била стрпљива, постојана, утемељена у вери да народ може, мора и хоће да се уздигне. Кроз своје новине, законске пројекте и политички рад, оставио је неизбрисив траг у историји српског народа. Али пре свега, оставио је пример човека који је љубио свој род изнад свега, чак и онда када је та љубав значила патњу.

Та мала соба, претрпана књигама и рукописима, била је светионик. У њој се одигравала драма једног живота посвећеног идеји о бољој будућности свог народа. У њој је Димитрије оставио не само своје речи, већ и део своје душе.

ОБРАЗ И ЧАСТ СУ ВРЕДНОСТИ, А НЕ БРОЈЕВИ И ДЕЦИМАЛЕ НА СВЕДОЧАНСТВИМА

Вања Малешић, молак који је у њавом смислу ње речи обележио генерацију победана, наградама, знањем... Иако је увелико кренуо у нове победе одвојио је време за нас.

Где си наставио школовање, односно који си факултет уписао?

Дакле, уписао сам Факултет политичких наука у Београду. Одлучио сам да наставим школовање на смеру политикологије јер укључује знања из области и права, и економије. и социологије и филозофије, односно свих дисциплина које су ме одувек највише је интересовале. Сматрам да је овај факултет прави избор за мене јер омогућује знања и вештине које ће ми сутра помоћи да спасимо и препродим своју земљу и народ који овде живи. То ми је сан и ту проналазим своју будућност.

Колико ти је знање стечено у средњој школи било основа при полагању пријемног испита?

Знање из средње школе, конкретно из историје ми је једино помогло при полагању, с обзиром на то да сам полагао историју и општу културу, у којој није било толико правних питања што је изненадило јер их јесам очекивао. На крају ми то знање није толико било пресудно за сам пријемни, али ће ми дефинитивно бити по ономе што видим у књигама и литератури за факултет.

Који су то резултати током средње школе били пресудни да будеш ђак генерације?

То су биле моје оцене и просек који сам остварио кроз све четири године, иако ми је петица из математике у четвртој години поклоњена. Активност коју сам континуирано имао на свим часовима, примерно владање, одличан однос са професорима, помагање друговима и спасавање када би се нашли у неугодним ситуацијама. Увек сам истицао да свакоме помогнем и да свакога избавим из тих ситуација. Нашао сам се свакоме, извршавао своје обавезе редовно и ревносно, углавном са великим успехом и то је оно што је пресудило. Књижевне награде које сам освајао уопште нису биле од великог значаја за избор јер, нажалост, наше божанствено Министарство образовања подржава само два литерарна конкурса на којима ја никада нисам ни учествовао. Моја поезија и успеси на том пољу нису били уопште важни за ово признање.

Колико са поносом истичеш ону другу страну осим школских успеха у том избору, конкретно мислим на однос са друштвом?

Морам бити искрен и рећи да колико год се трудио не могу да се осећам поносним јер баш и не сматрам да сам заслужио ови награду због оцене из математике.

Има ли истине у томе да одлични ђаци немају времена да се друже и да се баве другим активностима?

Ма какви, то је измишљотина и лаж, али ко год да је то рекао сигурно никада није био добар, а не

одличан ђак. Нисам био ускраћен ни за шта, нити сам морао да жртвујем своје хобије и ваннаставне активности због учења и школских обавеза, а дружио се ван школе нисам јер су сви живели сувише далеко од мене. Можда је то и због тога јер сам мало повучен и стидљив, па тешко прилазим људима. У будућности то морам променити. Морам постати друштвенији и опуштенији, да се више специјализујем и ослободим тог страха и притиска када сам у већој групи људи. То ми је један од главних циљева за будућност.

Који су то најлепши, а које би моменте из школе желео да заборавиш?

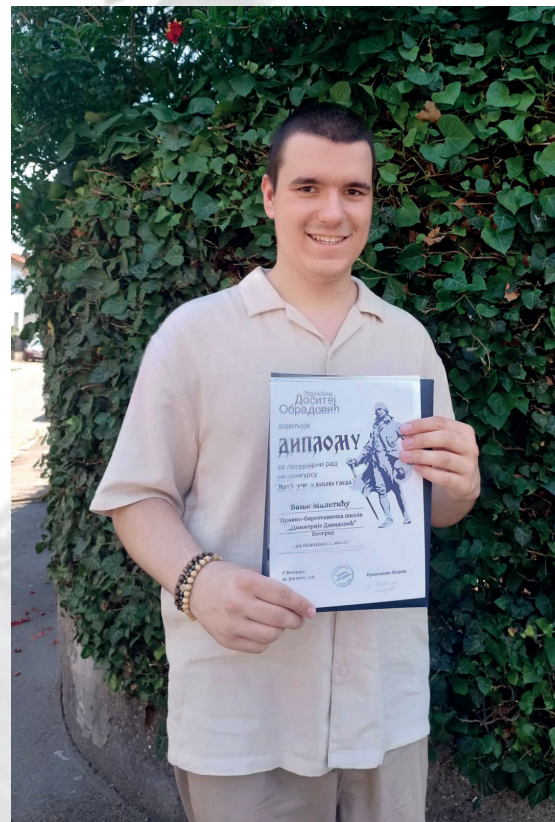
Најлепши моменат ми је када је први пут на часу стигла дојава о бомбама, а ми тога дана имали два одговарања. Хтео бих заборавити тренутак када сам проглашен за ђака генерације јер ме подсећа на ту неправедност. Ако није било других осим мене мислим да награда није морала ни мени да се додели.

Постоји ли нешто на шта си посебно поносан?

Што се тиче школе не. Што се тиче живота најпоноснији сам на своје песме које су моја једина имовина тренутно на овом свету. Оне су моје уточиште и заклон од олуја и страха из реалног света. Такође сам поносан на чињеницу што се трудим и успевам да сачувам образ и част где год се налазио и шта год радио. То су вредности, а не бројеви и децимале на сведочанствима.

Колико је важан однос са наставницима?

Изузетно је важан и битан. Са свим наставницама сам био у одличним и дивним односима и то без икаквог улизивања као што су многи радили. Са свим наставницима сам изградио однос међу-

собног уважавања. Ти добри односи били су један од битних фактора да пребродимо све проблеме у школској средини.

Због чега би будућим средњошколцима препоручио нашу школу?

Због тога што је занимљива, лагана и једноставна. Нема пуно обавеза уколико се редовно ради. Професори су углавном предивни према теби ако се, наравно, понашаш нормално и ако си вредан и васпитан. Једноставно ако си човек исправан и добар нема за тебе зиме, а ако ниси имаћеш великих проблема и сносити последице. Школа отвара многе могућности, нуди многе активности и изузетно негује таленте и даровитости својих ученика. Стекао сам утисак да се већина колектива труди да се посвети сваком ученику. Насиља у школи готово и да нема, а уколико се и деси то се одмах решава.

Колико се твоја уметничка страна личности слаже са позивом који си стекао у школи?

Скоро нимало се не слажу. Моја песничка страна не хаје и није је брига за награде и признања. Она само хоће да изађе напоље и буде слободна. Жели да исприповеда своје приче и исповести без икаквих длака и филтера у себи. Она жели да све представи и искаже како она сматра да треба колико год некада лоше или мрачно то звучало. Бунтовна, непоколебљива, бескомпромисна, одлучна, не прилагођава се укусима, не ради и не прича шта се очекује и жели већ каже оно што се мора рећи. Не бринем о позивима, називима, овим оним када сам на тој

уметничкој страни, а трудим се што више времена да будем ту. Тада ми није важна ни школа, ни оцене, ни диплома, ни матура само та тренутна емоција и осећај који се мора ослободити и коме се мора искрчити пут да заплочи са свог извора и исплива на површину и забележи се било где и да остане заувек. Остало је све неважно, само да се душа написаном строфом ослободи терета.

Замолила бих те да нас мало боље упознаш са својом поезијом и да споменеш награде које си до сада освојио.

Ух, то је посебна прича. Пишем о свему, о љубави, о природи, о друштву, о политичком, културном и социјалном стању, моралу, етици, потрази за смислом и срећом, о несрећи, о патњи, о миру, о насиљу, о одрастању, о сазревању... Могу да уђем у било коју улогу, да пишем из свачије перспективе, да се удубим и повежем са радњом темом и личностима. Награда до сада има десет, једанаест... на школском, градском, републичком и међународном нивоу. Најдраже су ми награда на школском конкурс за песму о Димитрију Давидовићу која се зове Посвета. Такође ми је изузетно драга Песма о сунцокрету која је добила другу међународну награду. Ту су и песме Мудрост и Блокада са којима сам освајао друге и треће награде на међународним такмичењима.

Спрема ли се можда и нека збирка песама?

То бих највише волео, али за сада се не фокусирам на то. Све то не зависи само од мене већ од стотине других ствари, од издавача, лектора, припреме материјала, штампања, уређивања и још треста чуда би требало да се послуже да би се могли реализовати ти циљеви. Надам се томе у скорој будућности, то ми је можда највећа жеља у овом тренутку. Дај Боже да успем и ускоро да објавим ту збирку, те своје шкработине и поеме да поделим са светом био би предиван осећај.

Када би имао могућност шта би променио у нашој школи? По чему мислиш да се разликујемо од других?

Изградио бих велику физкултурну салу за часове физичког васпитања. Од других школа се разликујемо што ми такву салу још увек немамо. Апелујем на руководећи кадар да се мало више по том питању активира јер је то у интересу школе, ученика и особља.

Твоји планови за будућност?

Углавном желим да дипломирам, завршим мастер и потом докторирам на ФПН-у како бих могао остати на факултету и постати универзитетски професор у будућности. Желим да радим у просвети у високом образовању. Желео бих да постанем сарадник и научни радник у многим истраживачким центрима и научним институтима. Оно што ми је такође план уколико једнога дана постанем препознатљив у медијима, односно постанем аналитичар или коментатор актуелних тема и својим наступима стекнем поверење, подршку и углед код великог дела грађана волео бих да се кандидује за председника Србије. Волео бих да избавим и спасим своју земљу од пропасти, односно да учествујем једнога дана у препороду и подизању овог народа из амбиса у којем се тренутно налази. Борба за бољитак и истрајност због бољег сутра, то је све.

МАТУРПАХТИ

НАГРАДЕ УЧЕНИКА У ШКОЛСКОЈ 2023/2024. ГОДИНИ

Међународно такмичење академских позоришта

Награда за несебичан допринос аматерском позоришном стваралаштву „Веља Мацут“ – Фестивал ФАПС у Новом Саду, за представу „Мрзим зиму“ позоришне радионице „ДД“
(проф. А. Лехки)

Републичко такмичење у атлетици

2. место на екипном првенству за млађе јуниоре: Нина Максић 4/2

Републичко такмичење у кајаку

1. место на 1000 метара, четварац: Андријана Покрајац 2/2

3. место на 500 метара, четварац: Андријана Покрајац 2/2

Школски литерарни конкурс поводом Дана школе

1. награда: Вања Малетић 4/2

(проф. Г. Шћејановић)

Општинско такмичење у фудбалу

3. место за мушку екипу

(проф. В. Мишировић)

Међународни „Књижевни сусрети Гордане Брајовић“

3. место: Вања Малетић 4/1

(проф. Г. Шћејановић)

Школско такмичење рецитатора, пласман на општинско такмичење

Лена Лазаревић 3/5

Вања Ракас 3/5

Маша Сучевић 2/4

(проф. Б. Догвић)

Станојла Радоњић 1/1

(проф. С. Ићњановић)

Општинско такмичење рецитатора

1. место: Лена Лазаревић 3/5

2. место: Вања Ракас 3/5

3. место: Маша Сучевић 2/4

(проф. Б. Догвић)

Републичко такмичење у симулацији судског поступка

1. место екипно: Марија Протић 4/1, Урош Петковић 4/1, Тина Јокић 4/2, Огњен Шикли 4/2, Ален Арсић 4/3, Василије Обрадовић 4/3

1. место за судију: Огњен Шикли 4/2

1. место за јавног тужиоца: Тина Јокић 4/2

1. место за вештака: Марија Протић 4/1

2. место за браниоца: Урош Петковић 4/1

2. место за сведока: Ален Арсић 4/3

2. место за оптуженог: Василије Обрадовић 4/3

(проф. П. Гашићар)

Републички литерарни конкурс Задужбине Доситеј Обрадовић

1. место Вања Малетић 4/1

(проф. Г. Шћејановић)

ДОЂОХ, ВИДЕХ, ПОБЕДИХ – НАША ШКОЛА ПРВА У СРБИЈИ!

Veni, vidi, vici (дођох, видех, победих) - узвикнуо је Гај Јулије Цезар када је подносио извештај у Сенату и известио да је његова војска победила у краткотрајном рату са понским краљем Фармаком другим у бици код Зеле, 47. п.н.е.

Исто је учинио и поносни професор Павле Гашпар дана 06. априла када је известио да су ученици наше школе у Нишу, на 17. Републичком такмичењу у „Симулацији судског поступка“ освојили екипно прво место!

Док је Цезар имао војску наоружаних легионара, Правна је имала екипу ученика наоружаних правничким знањем!

Тим наше школе су чинили ученици: Марија Протић (4-1) – вештак, Урош Петковић (4-1) - бранилац, Тина Јокић (4-2) – јавни тужилац, Огњен Шикли (4-2) – судија, Ален Арсић (4-3) – сведок, Василије Обрадовић (4-3) – оптужени и Павле Гашпар, наставник-ментор.

Осим освојеног првог екипног места, ученици наше школе су у изузетно јакој конкуренцији освојили и појединачна прва места у категоријама: судија, јавни тужилац, вештак, и појединачна друга места у категоријама: бранилац, сведок и оптужени.

Данас се изрека „Дођох, видех, победих“ користи када желимо да кажемо да је неки проблем решен без већих тешкоћа, или да је нешто неочекивано брзо урађено без већих компликација.

Међутим, велики успех наших ученика је можда био очекиван, али није био лак, нити је био брз! Он је резултат жеље за напредовањем, глади за знањем и стицањем нових вештина, спремности на одрицање и пожртвовање, емпатије, доброг срца и сталне жеље и бриге да не изневере једни друге!

Због тога ученици наше школе нису само доказали правнички таленат, него и нешто много вредније – да су добри људи!

Од срца им честитамо и желимо да њихов пример буде путоказ неким новим клинцима, неким новим генерацијама, па да сви заједно у глас, опет ускликнемо чувено „VENI, VIDI, VICI!“

Павле Гашпар, професор

ОДА КУМАНОСТИ

(„Само је добар човек срећан.“
Доситеј Обрадовић)

Када продре страх у срчане коморе,
и осећај зебње сан ти скрати,
док корачаш грешним сокацима гоморе,
срећа ће одано, тебе доброга да прати.

Кад ти се камом тескобе у подсвест уреже
осећање што буди стид и срамоту,
док упрљана савест око паса те стеже,
чуваће те срећа, дар за исказану доброту.

Док исијаваш чашћу, она ће те следити,
градитељ потпорног зида за одбрану душе,
и злокобно и честито са тобом ће делити,
оснажиће темеље, да се куле не сруше.

Само уз њу се истински ужива,
само племенитом свешћу до ње се стиже,
похлепа дрхти, а блуд стрепећи се скрива,
лековита арома што полетом се уздиже.

Опушта нежношћу префињеног лана,
плени разиграношћу лепршаве свиле,
плач неба отклања током олујног дана,
чиста енергија неукротиве силе.

И кад буде наступио тај посмртни мук,
и док се ћутке припремаш за санак вечни,
оставићеш покољењима својим за наук,
само добри људи исконски су срећни.

Вања Малешић 4/1

1 место на републичком литерарном конкурс
Загужбине Доситеј Обрадовић

„СВОЈ ЈЕ РОД ПРЕКО МЕРЕ ЉУБИО“

Очи ти се топе, а мисли дрхте на помисао.
Непомичан стојиш, стамен као векови које си
градио.

Људског у теби има – срж борбе, снага идеала.
Само постојиш

Не правдаш себе, већ време у којем дишеш,
Небо што ти снове запечађује мастилом на
папиру.

Боримо се да те вратимо, да поново заузмеш
место,

Пред светлом свећом, над рукописима
Сретењског устава,

Да осетиш још једном тај додир пергамента,
Да видиш својим очима слова која ће
обликовати народ.

О чему си ноћима сањао, док су ти руке дрхтале,
Сањао слободу, правду, снагу речи.

1838. – угасила се твоја свећа, али не и светло.
Звезде су се постепено гасиле, али речи остају.

Небо оставља мрак, али га ти својим делом
цепаш,

Звона твоје душе још увек одјекују српском
земљом.

Анђели данас славе – њихова песма је твоја реч,
Туга нас води, али не очај.

Јер Димитрије, ти не спаваш.

Ти сањаш за све нас, док се сећамо,

И молиш да сваки нови дан буде већи од тебе,
Да народ буде слободнији, да Србија буде јача.

Пробудимо се,

И схватимо – твоје снове ми сада живимо.

Није сан.

То је твоје наслеђе.

Невена Пејровић 2/3

ЛИЦЕМ У ЛИЦЕ

Састанете се на пола пута
Гледате се и одлучите истим путем да кренете

Промениш мишљење
Прати те
Промени мишљење
Пратиш га

Гледате се после толико времена
Толико година
И тако много пређених путева

После свега и новотворених живота
Које сте вукли са собом и носили на своје
путеве
Са или без њихове воље

Напокон
Твој и његов пут се укрсте

Укрсте се њен и твој
После свега

Овог пута
Иду супротно једно другом
Јер више нема компромиса

Животе које сте живели
И животе које сте створили
Њих сте сад и уништили

Водите своје битке
Леђа уз леђа
Лицем у лице не

рад ученика

ТИШИНА ЈЕ ПРИЈАТЕЉ

На тихој сам обали
Избачена водом
Мислила да сам мртва

Нова шума
Лепша
Бујнија

Али без живота
Тишина је застрашујућа
Не да ми више мир

Страх ме подигне
Као да ћу опет морати да се борим за живот
Старих очију нема

Силуета и познато лице више нису ту
Страх који осећам је нов
И чини се безразложан

У тренутку осећаја новог присуства
Довољно сам свесна да реагујем
Овог пута на сасвим јасан и видљив лик

Непозната особа ми се опрезно смешка
Као да ја представљам претњу

Нови лик ме подигне са пола снаге
Као да немам тежину
Још једном ме погледа

Страх ми је сад непознат
Мир ми је скоро природан
И осећај безбедности опуштајући...

Мислим да ипак јесам мртва
Јер овакав ужитак никада нисам осетила
Бар не са непознатом особом

Његово присуство је као просторија пуна плиша
И док ме држи за руку осећам се као дете
Тишина коју је изградио

рад ученика

НАША ТЕРЦЕТЦИЈА ЉУ

Извор: Pinterest

Удобу у ком романтична љубав има предност над свим осталим врстама љубави, поставља се питање да ли је љубав стање које постоји самостално и чека да нам се деси или захтева наше учешће и труд да се оствари?

Ерик Фром, у књизи „Уметност вољења“, модерно схватање љубави упоређује са савременим капитализмом, упоређујући процес куповне трансакције са потрагом за одређеним просцем који би нам заузврат понудио безусловну љубав. Овим Фром покушава да каже да је учествовање у свету упознавања заправо еквивалент стављања себе на „тржиште личности“ односно чињења себе што љупкијим, не би ли запали некоме у око и тиме пронашли љубав. Ово је нешто што већина нас ради – мењамо себе и прилагођавамо се другима да би се свидели већем броју људи, већ тиме сужавајући наш круг потенцијалних удварача. Уместо да честитамо некоме што је постао боља роба да умири свест о нашој егзистенцијалној усамљености, зашто се не би фокусирали на акцију вољења самој по себи? Већина савета које добијамо је усредсређена на оно што „заслужујемо“ од партнера као да је питање плаћања. У стварности, здрава веза је реципрочна и захтева

компромис и труд, као и способност навигације у споровима. Неко ко пасивно размишља о љубави пита „како да постанем вољен?“ а неко ко размишља о љубави активно пита „како да волим?“.

Већина људи претпоставља да је љубав само интуитивно позната и да је не треба учити. Ово произилази из проблема третирања љубави као предмета, именице, осећања. Ерик Фром љубав описује као уметност која захтева праксу и префињеност. Мислим да је ово користан поглед јер нас учи да љубав не третирамо као нешто што добијамо, већ као нешто што стварамо кроз акцију.

Бел Хукс, у књизи „Све о љубави“ каже: „Почети тако што ћете увек размишљати о љубави као делу, а не осећању, један је од начина на који свако ко користи реч на овај начин аутоматски преузима одговорност. Често се мисли да немамо контролу над својим осећањима, али већина нас прихвата да сами бирамо своје поступке, те намеру и вољу информисамо шта радимо. Такође прихватамо да наши поступци имају последице. Размишљање о поступцима који обликују осећања је један од начина на који се ослобађамо конвенционално прихваћених претпоставки као што је да се неко једноставно „заљубљује“ без испољавања воље или избора, да постоје ствари као што су „злочини из страсти“. Када бисмо се стално сећали да је љубав онаква каква је љубав, не бисмо могли да употребимо реч на начин који обезвређује и деградира њено значење.“

Љубав је да негујете процват другог, а ви да препознајете своју вредност кроз тај напредак. Ако љубав третирамо као акцију, а не ствар, она је о давању, а не примању. Давање је најбољи начин за борбу против егзистенцијалне усамљености. Насупрот популарном мишљењу да „давање“ мора нужно да значи и жртвовање и да је управо због тога тако награђујуће то и радити, Фром тврди да ово не мора да подразумева никакву врсту жртвовања. Када дајете, доживљавате сопствену снагу, енергију и живост. Ово је тачно када се дају новац, поклони итд, али ово је посебно значајно када се даје љубав. Када то радите, дајете све оно што вас чини, као што су ваша интересовања, хобији, ваше емоције.

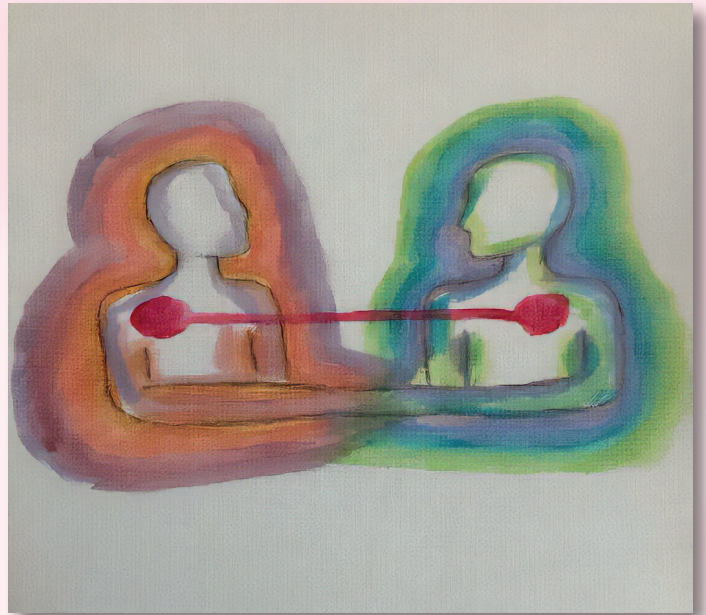
БАВИ ЈЕ ИСКРИВЉЕНА

Цитираћу Фрома: „Он побољшава осећај живота других тако што побољшава своју животност.”

Тиме што ја пишем ово, не покушавам да докажем било какву супериорност над вама, јер сам се и ја превише пута пронашла у замци „тржишта личности“, а верујем и да се питате чему све ово, када се свакако не може обрисати значај материјалних поклона у капиталистичкој култури. Управо због тога је правилна љубав контракултура. Готово је немогуће јер је толико супротно актуелној култури. Како да се фокусирам на давање када сам окружен људима на друштвеним мрежама који показују шта добијају? Када је наша култура заснована на конзумеризму, како да посветим то време практиковању љубави као уметности, када ми друштво говори да има важнијих ствари које треба радити? Управо због свих ових разлога кажем да је наша перцепција љубави погрешна.

Да ли је наша перцепција љубави ушемељена на било чему стварном или поредимо наше односе са хиперреалном љубављу?

У међувремену, упознавање на мрежи представља пречицу за све наше романтичне потребе. Апликације за упознавање помогле су многим људима да пронађу свог доживотног партнера, иако осећам растуће разочарање у бесмисленост тражења љубави једноставним потезом. Ове апликације су лонац за топљење различитих тежњи за састанке које се крећу од људи који траже краткорочну забаву до љубави свог живота. Иако нам ово даје илузију да имамо више избора, темпо којим пролазимо кроз потенцијалне партнере може довести до тога да заборавимо да иза екрана постоје стварни људи. Како можемо очекивати да пронађемо праву везу када процењујемо људе на основу неколико селфија и нејасне листе интересовања? Да ли технологија помаже или омета нашу потрагу за љубављу. Наша тренутна култура „ситуација“ и игнорисања, односно situationships и ghosting, изгледа супротно начину на који би требало да замишљамо љубав јер нас подстиче да друге посматрамо као дводимензионална бића.

Извор: Pinterest

Чини се да су друштвени медији засићени добронамерним, али превише генерализованим инфографикама о томе шта чини здрав однос. Склони смо да типична људска искуства означимо као „токсична“, да претерано анализирамо наводне црвене заставице и идентификујемо наше стилове везаности. На пример, постоји контрадикторна идеја да не можемо да волимо другу особу док не заволимо себе, али то ствара идеал да морамо да достигнемо савршено излечено стање пре него што уђемо у свет забављања. Ово ствара циклус нереалних очекивања и незадовољства јер смо сви обликовани нашим прошлим романтичним искуствима, васпитањем и другим факторима који могу да компликују нашу способност да волимо себе и друге.

Дакле, романтична љубав укључује преузимање ризика у нади за награду, чак и ако то значи поседовање наших мана. Подсећајући се да љубав првенствено треба да буде пријатна, можемо уклонити велики део притиска да имамо крајњу проблематичну везу и прихватимо неред љубави према другој особи.

„Права љубав размишља о тренутку и вечности, али никад о трајању.“ – Фридрих Ниче

Дуња Пановски 4/5

ПРОЛЕЋДАН СУНЦЕМ

Са доласком пролећа у наш град stigла је и традиционална манифестација која већ једанаест година окупља ђаке у цвећем пуном школском дворишту. Столице, бина, миксер, микрофони, звучници и покошена трава... Све је било спремно за још један леп пролећни дан.

Април 26. у подне окупио је ученике наше школе који су дошли да подрже уметничко умеће својих другара и програм фестивала који велики акценат ставља на очување животне средине и екологије као и на наслеђе уметности и културе.

Овогодишњи Пролећдан почео је симулацијом судског процеса у којем су учествовали ученици четвртог разреда: Марија Протић 4/1, Урош Петковић 4/1, Тина Јокић 4/2, Огњен Шикли 4/2, Ален Арсић 4/3 и Василије Обрадовић 4/3.

Овај врхунски тим показао је своје знање и стручност на такмичењу у Нишу где су освојили прво место. Велике заслуге припадају и професору Павлу Гашпару који је био ментор овом победничком тиму. Пролећдан је ове године угостио децу из Културно-уметничког друштва Круна која су донела дечију радост и обојила наше двориште.

Догађај су посетили и претставници са различитих факултета који су матурантима на својим штандовима представили могућности за даљи образовни пут.

Традиционално, као и претходних година, директорка Зорица Маравић је заједно са наставницима и ученицима засадила дрво у школском дворишту.

Неизоставни део ове манифестације било је музичко такмичење. На сцени се појавио мали круи великих људи. У музички програм увели су нас водитељи Лука Старчевић и Миа Машић. На сцену су прво изашле ученице и ученик одељења 3/2 Адриана и Наталија Дончић које су својим гласовима обасјале поподне уз пратњу Ивана Мартинића који је показао

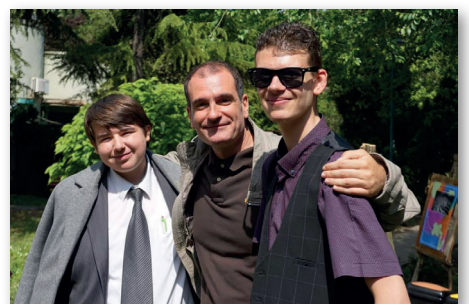

своје умеће на хармоници. Након тога сви су са радошћу слушали Василија Обрадовића 4/3 и песму *Seđi, ja ћу*. Виктор Гавриловић 3/4 је извођењем песама група *Партибрејкерс* и *Мајке* донео другачији стари рокенрол звук и дао публици живу енергију у ритму оних песама какве памте само професори.

Жири је имао тежак задатак да одабере победника јер су сви дали све од себе. Најбољи је био Виктор Гавриловић.

У оквиру ове манифестације ученици су прикупљали пакете који су достављени прихватилишту за децу.

И КУЛТУРОМ ОКУТАН

Шта друго да кажем осим да изразим наду и жељу да се што више окупљамо у школи, учествујемо и организујемо овакве манифестације, чији је аутор наставница Аника Лехки, које су и те како важне за свачији духовни живот и напредак. До следећег априла надам се да ћете и ви пожелети да будете део овако величанственог скупа.

Виктор Гавриловић 3/4

„ДРАГИ ТАТА“ МИЊЕ БОГАВАЦ НА ДАСКАМА КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ

Позоришна радионица „ДД“ је, као и обично, својим занимљивим, иновативним и храбрим одабирима наставила да отвара питања на различите вршњачке теме. Ширу публику заинтересовали су и насмејали минијатуром „Не треба нама Шекспир, већ кобасица“. У светлу младости, лепоте и уметности ова минијатура је инспирисана збирком „Кратке драме“ које је сакупио и превео Јован Ђирилов. Овом минијатуром представили су се на фестивалу Матер Тера.

Осим што су активно учествовали у свим догађајима и активностима у животу школе, вредно су радили и на новом пројекту: представи „Драги тата“ коју је написала Милена Богавац.

Отворена проба за публику одржана је у јуну у Театру Лево, а у истом простору пред препуном салом премијерно је изведена 20. октобра 2024. Очекујемо да буде уврштена у редован репертоар овог култног београдског позоришта.

Вршњачким језиком и другачијим приступом млади глумци ове радионице проговарају о темама одрастања, безусловним и нефункционалним породицама, системским пропустима.

Пројекат су успешно изнели Лука Старчевић 3/3, који је и вођа пред-

ставе, Елена Дивовић 3/1, Филип Долинај 2/1, Миа Машић 3/3, Мина Лазаревић 3/1, Анђела Ивковић 3/5. У пројекту учествују и гости Димитрије Савић 2/1 ученик ТШ „Змај“ и Анђела Ђечевић глумица Театра Лево.

Радионицу води наставник Аника Лехки.

х/о клуб

ШКОЛИН ДАН У Ш

Дан школе 2023. обележили смо мултимедијалним колажом који су припремили наставници и ученици школе.

Уважени гости имали су прилику да уживају у разнородном и богатом садржају, кроз који их је водила Лена Лазаревић, ученица 3/5.

Наша школа, носи име по Димитрију Давидовићу, правнику, новинару, писцу, творцу првог Српског Устава, те смо програм и отворили у том духу, химном Гаудеаумус коју је извела Наталија Дончић (2/2) и презентацијом о Димитрију Давидовићу Вање Ракас и Лене Лазаревић (3/5) под менторством наставника Бобана Додића.

Прво место на школском литерарном конкурсима поводом Дана школе, припало је Вањи Малетећу (4/1), коме је директорка госпођа Зорица Маравић доделила награду.

Тежак посао председника жирија обавио је наставник Станиша Игњатовић, а Вања је радио под менторством наставнице Гордане Шћепановић.

Након што смо се подсетили историје, а и садашњости, јер се понекад чешће морамо подсећати садашњости него прошлости, отворена је изложба старих писаћих машина под називом „Дактило типос“ коју потписују наставници Славица Илић и Дејан Лазаревић.

Позоришна радионица „ДД“ извела је минијатуру „Кратка прича о позоришту“

у којој су учествовали Ивана Николић (2/2), Алекса Брчеревић (1/2), Лука Старчевић (2/3), Лена Лазаревић (3/5).

Следећа станица на овом путовању била је изложба уметничке фотографије „Номад вижн“, Николаса Роберта Нићифора, уметника пореклом из Румуније који за себе каже да је грађанин планете. Николас је нашој школи поклонио ауторска права за излагање. Ова изложба нас је заиста повела на пут кроз далеке пределе широм света. Поставком је координирао наставник Бане Гавриловић. Током путовања, на акустичној гитари пратио нас је Димитрије Ракас (4/4) са нумером „Импровизације“. У оквиру изложбе открили смо фотографију великог формата истог уметника, која ће трајно красити зид наше школе. То је фотографија витража „Човек и свемир“ настала у Ботаничкој башти „Космовитрал“ у граду Толука, у Мексику. То је уједно и први велики корак у оквиру пројекта „Уређење ходника“.

Јасмина Јовановић (2/2) овом приликом нам је поклонила свој прелепи глас изводећи нумеру „Оро“ Јелене Томашевић.

Круна програма свакако је била представа „Мрзим зиму“ коју је извела наша чувена Позоришна радионица „ДД“, у поставци наставнице Анике Лехки. Ради се

КОЛИ СА ДУШОМ

о представи која је нашу школу одвела у Нови Сад на интернационални фестивал са кога смо се вратили са једном од престижних награда, али и на Битеф полифонију, веома важан програм Битефа, фокусиран на младе.

Пред саму представу чули смо нумеру у извођењу Тадије Трњаковића, (2/5) за коју је сам написао текст, а на музику Туга тајп бит. Поменућу и то да је Тадија, такође, аутор музике за представу коју смо гледали.

За вођење светла и тона били су задужени Александар Митровић и Вукашин Крстић (4/3) које је кординирао наставник Павле Гашпар.

Пратећи програм обухватио је Отворену библиотеку, у којој током слободног времена читамо и размењујемо књиге, а за коју су највећи кривци наставница Аника Лехки и наш домар мађионичар Мирослав Мишић. Отворена библиотека радила је током месеца октобра. У њој је

представљен и „Димитрије“ број 25, који је овога пута уредила наставница Ана Ивановић.

На крају, ако је неко сумњао да је наша школа школа са душом, ето прилике да се разувери!

х/о клуб

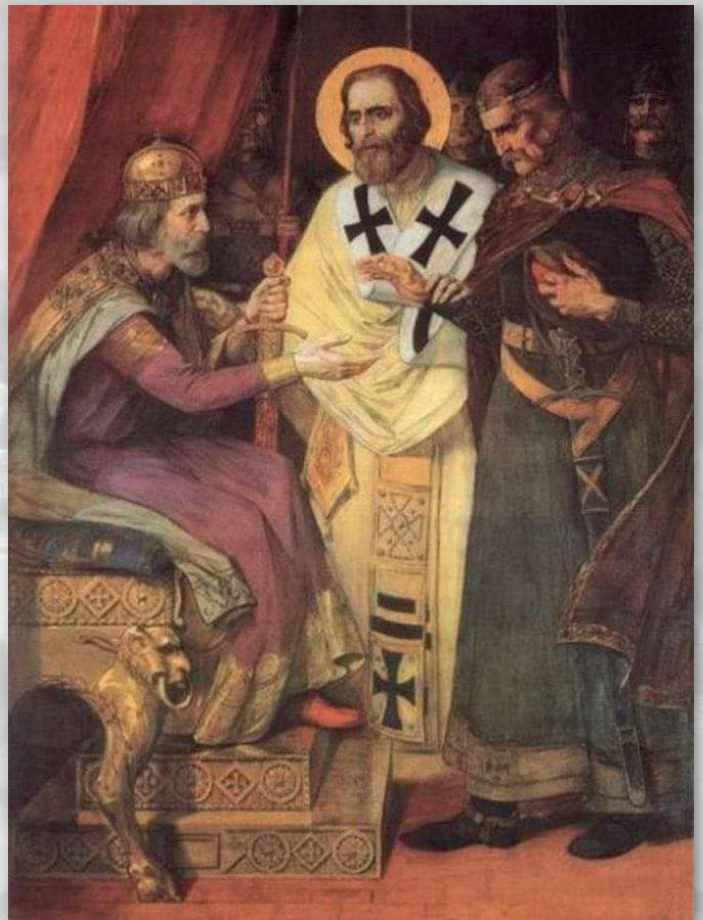
ЖИВОТ СВЕТОГ САВЕ

1175-1235

Растко Немањић родио се око 1175. у Расу (околина данашњег Новог Пазара) као трећи, најмлађи син великог жупана Стефана Немање и жупанице Ане. Са петнаест година Растко добија на управу Хум (данашња Херцеговина) као удеони кнез. На очевом двору стекао је одлично образовање. У светогорском руском манастиру Светог Пантелејмона примио је око 1191. године монашки постриг, а касније је прешао у грчки манастир Ватопед и најзад у свој новоосновани манастир Хиландар. На Светој Гори је остао пуних шеснаест година. У Србију се вратио 1207. године већ као архимандрит, преневши очеве мошти које су постале не само источник исцелитељне силе Божије него и символ српске државе. Његовим повратком, око власти завађена Расткова браћа Вукан и Стефан, коначно су се измирила.

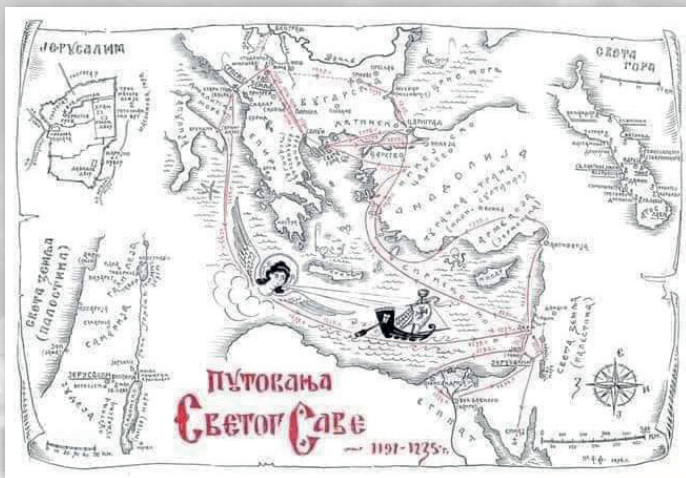

Свети Сава је 1219. у Никеји благодарећи љубави и разумевању византијског цара Теодора I Ласкариса и тадашњег цариградског патријарха Манојла I Харитопола Сарантена добио самосталну аутокефалну Цркву. Латини су тада у освојеном и опљачканом Цариграду поставили свог патријарха. Нема сумње да се Свети Сава без икаквог двоумљења

одредио за православље избравши да своју црквену самосталност добије из руке Цариградског патријарха Манојла који се тада заједно са византијским царем Теодором налазио у изгнанству у Никеји (Никеја је била место где је одржан први Васељенски сабор 325. године, осам стотина двадесет четири године пре добијања самосталности српске православне Цркве). Од тада Српска Црква по први пут добија архиепископа српског имена и језика, који је разумео духовне потребе и брину егзистенцијалне бриге свог народа, а не искључиво неког другог управног седишта изван његових земаља.

Тада патријарх написа грамату са следећим текстом „Ја Манојло Васељенски, патријарх града Константинопоља, Новој Рима, у име Господа нашеј Исуса Христа посветиших Саву, архиепископа свих српских земаља, и дадох му, у име Божије власти да посвећује епископе, свештенике и ђаконе на територији његове земље, да веже и ошрашћа трехе људима и да учи и кршћава у име Оца и Сина и Светиој Духа. Према шоме сви ви православни хришћани слушајте њеја, као што сте слушали мене.”

После хиротоније Први Српски Архиепископ Сава се врати на Свету Гору у манастир Хиландар. Пошто брзо среди све послове у Хиландару, поведе са собом неке од најспособнијих монаха, достојних да постану епископи, и оде у Солун. У овом великом граду остаде подуже времена, станујући у манастиру Филокалу. Ту отпоче рад са својим ученицима, заврши састављање Номоканона, преписа Крмчију и друге књиге црквеног права и поретка, као и литургијске књиге. Купи велики број грчких књига да би биле касније преведене на српски језик и велики број црквених одежди, икона и богослужбених ствари. На граници са Србијом дочекаше га његови синовци Радослав и Владислав, Стефанови синови. У Србији Сава остаде пуних десет година поучавајући народ и формирајући епархије са новим епископима. На Спасовдан - дан Вазнесења Господњег 1220. Први Српски Архиепископ беше устоличен и први српски краљ беше крунисан у Жичи. Оба ова

догађаја имала су подједнаку важност: пуна независност српског народа и његове отачастствене Цркве од иностраних центара моћи и оба ова достигнућа била су дело Светог Саве. До 1229. Свети Сава је неуморно радио на духовној обнови српског народа после смрти свог брата Стефана кога је по његовој жељи успео пред крај свог живота да замонаши и да му име Симон. Свети Сава се после кру-

нисања Стефановог сина Радослава почео спремати за одлазак у Свету Земљу. У Светој Земљи Свети Сава је обишао сва места којим је Господ ходио и велики број манастира из којих је добијао многе скупocene даарове које је са собом донео у Србију. Једна посебна драгоценост била је икона Тројеручица коју је Сава добио у манастиру Светог Саве Освећеног. Манастир је добио име по његовом оснивачу Светом Сави Освећеном који је живео у четвртном веку и по коме је наш Свети Сава добио монашко име. Сходно пророчанству оснивача манастира Свети Сава је уз икону Богородице Тројеручице добио и игумански штап-патерицу која се уз икону Богородице Тројеручице данас чува у Хиландару. Богородица Тројеручица била је дар Светог Јована

Дамаскина црквеног песника из шестог века који је остатак свог живота провео у овом манастиру. Када је чуо за пророчанство да ће у овај манастир доћи богати племић који ће се звати Сава одлучио је да му се уз игумански штап додели и ова чудотворна икона Тројеручица која је Светом Јовану Дамаскину помогла на тај начин што му је исцелила одсечену десну руку. У знак захвалности Свети Јован Дамаскин затражио је да се икони дода сребрни рељеф његове исцељене руке. Стога се икона и зове Тројеручица. Све то уз још једну ретку Богородичину икону „Млекопитаљнице” за коју се верује да ју је насликао апостол Лука Свети Сава је добио на поклон из манастира Светог Саве Освећеног.

Из Свете Земље Свети Сава је бродом дошао у Никеју код византијског цара одакле је царском галијом дошао у Свету Гору. У Хиландару је оставио штап и иконе које је добио и преко Солуна је кренуо у Србију. У Србији краљ Радослав је изгубио своје политичке позиције пошто је Бугарски цар Асен потукао војску Радослављевог таста грчког цара Теодора Анђела. Три године касније српска властела је открила тајну преписку Радослава са Савиним великим противником Охридским архиепископом Димитријем Хоматијаном који је сматрао аутокефалност Српске Православне Цркве невалидном и саму одлуку цариградског патријарха неоснованом. Неза-

довољна српска властела је због овог писма збацила Радослава са престола, а на његово место довела Стефановог сина Владислава. Свети Сава је најпре спасио живот Радослава и замонашио га давши му монашко име Јован. После монашења Радослава Свети Сава се није успротивио одлуци српске властеле већ је мудро удесио женидбу Владислава са Белославом, ћерком бугарског цара Асена. Владислав беше последњи краљ, кога је Сава лично крунисао, упутио, посаветовао и благословио. После извесног времена Сава је предложио краљу Владиславу да сазове сабор у Жичи. На сабору саопшти да има намеру да напусти архиепископски положај и одмах после тога на свечаној литургији Арсеније би посвећен за архиепископа од стране Саве и других епископа. Тако независна Црква доби свог другог архиепископа, хиротонисаног у Србији од стране српских епископа. Иако Арсеније не беше други Сава он је био први до Саве. Први и најбољи. Током наредних тридесет година показао се достојним Савиним наследником.

После овога Сава одлучи да оде на своје друго путовање у Свету Земљу, преко далеких источних земаља. За разлику од првог путовања Светог Саве које је било, пре свега испуњење његове давнашње жеље да посети Христов гроб, друго је представљало „најдужи, најтежи и дипломатски, државнички, верски и медицински најуспешнији пут” како тврди наш познати српски фармаколог и академик Јован Туцаков. Свети Сава кренуо је на коњу из манастира Жиче преко Зете где се у старом граду Будва укрцао на брод за Акру па потом за Александрију. Из Александрије Сава је наставио своје путовање долином Нила до великог Вавилона (Каира) па преко Синаја стиже до ушћа Тигра и Еуфрата. После дугог пута, Сава креће натраг преко Јерусалима, Антиохије где је посетио тамошњег патријарха и преко Јерменије упушта се у најопаснији део путовања, морао је да прође Курдистан сурову брдовиту земљу насељену дивљим племенима. Без обзира на све опасности Сава је стигао срећно до средоземних лука. Одатле је отпутовао у Никеју, где је успешно обавио посебну дипломатску мисију у интересу бугарске цркве, заузевши се код цара за признавање бугарског патријарха у Трнову, ради јединства и снаге православља. Такође је успео да измоли опроштај за бугарског цара Асена што се приклонио римској цркви. Из Никеје, Сава путем дуж азијске обале Босфора са својом пратњом стиже до једног малог пристаништа. Из њега пошавши преплови Црно море и искрца се у град Несебар у Бугарској. Из Несебара преко

венаца балканских планина покривених дубоким снегом и ледом јер то беше у децембру, пред Божић, јашући неколико дана на коњу, Сава стиже у Трново, где оконча своје путовање.

У Трнову Сава би дочекан са највећим државним почастима од стране бугарског цара Асена и бугарског патријарха. По жељи цара и патријарха уочи Богојављења, Сава освети водицу и покropи цара и народ. Сутрадан,

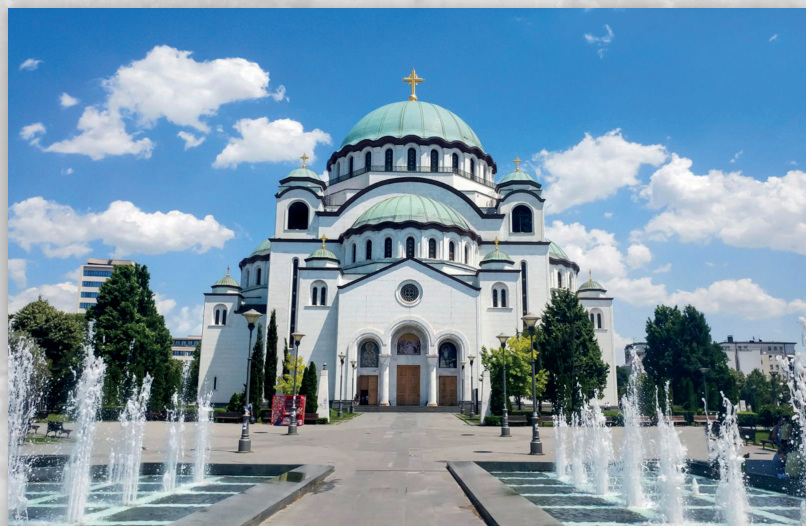

на Богојављење са патријархом Јоакимом служио је Свету Литургију. Увече истог дана, на Богојављење, Свети Сава осети грозницу и следећег дана температура му се нагло повећа. Свети Сава, Растко Немањић, представио се 14. јануара 1235. Сахрањен је уз највише почести у Цркви 40 мученика у Трнову. Неколико пута по упокојењу Савином српски краљ Владислав је тражио од свог таста бугарског краља Асена да му дозволи да његове мошти пренесе у Србију. Тек када је лично допутовао у Бугарску, цар Асен му је то допустио. Било је то у пролеће 1237. године. Савино тело положено је у Цркви Вазнесења Господњег у манастиру Милешеви.

За време турске владавине народ српски се скупљао над моштима свога Светитеља да тражи утеху и лек. Београдски синан паша је током Банатског устанка наредио да се мошти Савине из Милешеве пренесу у Београд, и ту спале, на Врачару, 27. априла (10. маја) 1594. године. Синан паша је спалио тело Светог Саве, али је тим варварским чином још више увећао његову славу и утицај. Спомен храм Светог Саве на Врачару стоји као вечни подсетник о спаљеним моштима али никад спаљеном живом духу Светог Саве.

*Вероучиџељ
Чедомир Појовић*

МАНАСТИР ХИЛАНДАР – БИС

Српски манастир Хиландар налази се у Светој Гори, а она на Атосу - једном од три полуострва која се рачвају из већег полуострва Халкидики на северу Грчке - нешто северније од Стагире, отаџбине великог грчког филозофа Аристотела. Ту, у Светој Гори (Агион Орос), налазе се само мушки манастири, скити и келије, као ђердан нанизани, углавном дуж морских обала или недалеко од њих, близу изворишта или поред кањона атоских речица. У Светој Гори више од хиљаду година живе монаси испосници у заједничким општежићима и усамљеничким колибама.

Света Гора се назива и “Врт Богородице”. По предању, ово место је благословила сама Богородица, да на њему живе слични њој, девственици. Света Гора је огњиште врлина и подвига и неугасиви светионик вере Православне. Први велики пустињак у Светој Гори био је преподобни Петар Атонски, а први оснивач општежитељног манастира Велике Лавре - преподобни Атанасије Атонски. Данас на Светој Гори постоји двадесет манастира - 17 грчких (најпознатији су Велика Лавра и Ватопед) и по један руски (Св. Пантелејмон), бугарски (Зограф) и српски - манастир Хиландар.

Свети Сава је пронашао стародревне рушевине манастира Хиландара, које су припадале манастиру Ватопед. Разговарао је са игуманом о обнови овог запуштеног манастира. Када су ватопедски игуман и прота потписали дозволу, Сава и његов отац, Симеон, одмах отпочеше са радовима. Симеон најми велики број зидара и уметника из околних места и из далека. У врло кратком времену отац и син саградише цркву, конаке и ћелије за братију, јер је сребро и злато притицало у великим количинама од великог жупана Стефана, који се веома обрадовао намери свога оца и брата.

Када се од арсане (манастирског пристаништа) пође према Хиландару, равним путем уз речицу, брзо се стиже до Хрусије, првог спољашњег хиландарског утврђења. До улаза у манастир посетилац ће наићи на неколико интересантних обележја, као што су: Крст цара Душана, с леве, и Душанова маслина, с десне стране пута; чесма с крстом, у знак сећања на посету краља Александра Обреновића 1896.; капелица где је, према предању, чудотворна икона Богородице сама, на леђима магарца, пристигла из Србије у Хиландар; близу зидина, на једној каменој громади, с леве стране пута, налази се уклесан у камену полурељеф са ликом Св. Симеона - рад ђаконa др Војислава Билбије. Ту близу, с десне стране су манастирске радионице, конаци за аргате - раднике на имању и манастирско гробље са црквом Благовештења.

Улазна дрвена врата ојачана су гвозденим шинама. Иза њих је дрвени топуз као симбол одбране од непријатеља.

Цео манастирски комплекс ограђен је зидовима висине преко 30 метара, а ојачан још вишим пирговима (кулама). На врху шестоспратног пирга светог Георгија саграђена је црквица посвећена овом светитељу, а на још монументалнијем и вишем пиргу Св. Саве црквица посвећена светом Јовану Претечи.

У широком дворишту је главна црква, посвећена Ваведуњу Пресвете Богородице. Ту су и фијала и два висока чемпреса, као важна обележја или симбола овог манастира. Китњаста фијала (за освећење воде) саграђена је 1784. године. Основа јој је кружног облика, а осам стубова носе кровни покривач. У средини је лепа фонтана - сликана је споља флоралном орнаментиком, а изнутра сценама из Библије.

ЕР БОГОРОДИЧИНИХ ВРТОВА

Од првобитних конака и утврђења из 12. века остало је само нешто мало у подрумима, у основама конака с јужне стране и у пирговима. Постојећи конаци имају три или четири спрата. Спољашњи зидови су им уједно и одбрамбени (немају прозоре у доњим зонама). Велики тзв. Савин пирг има доњи део из доба Немање и Саве, а горњи из времена краља Милутина.

У манастирској порти, иза главног храма, налази се цистерна наткривена тремом са калотом, а недалеко од ње је бунар Светог Саве.

Као саставни део укупног комплекса манастира Хиландара, постоји још неколико мање или више очуваних цркава у његовим зидинама и пет цркава - скитова ван хиландарског круга, као и остаци - трагови некадашњих, напуштених и ишчезлих цркава.

У Хиландарској саборној цркви, испод олтара, постављена је чудотворна икона Богородице Тројеручице. Предање каже да је свети Јован Дамаскин, чувени богослов, песник и поштовалац икона, био оклеветан код калифа у Дамаску. Сурово је кажњен одсецањем десне руке. Осакаћени песник пао је пред икону Пресвете Богородице молећи се. Исте ноћи му се рука вратила. Пред чудом које се збило, калиф би обузет кајањем и пожелe Јовану да врати сва достојанства. Међутим, он се захвали и оде у манастир. Из благодарности према исцелитељки, дао је да се у сребру изради рељеф његове руке који приложи у икону. Тада она доби име Тројеручица. Њу је свети Јован Дамаскин потом однео у Јерусалим, у лавру преподобног Саве Освећеног. Тамо је била од половине VIII до почетка XIII века, када је поклоњена архиепископу српском, Сави Немањићу. Када је Свети Сава ишао из Свете Горе у Србију, да мири

завађену браћу, понео је са собом поред моштију Светог Симеона и Богородицу Тројеручицу. Поклонио је брату Стефану са заветом да је чува у свом дому и за време рата носи пред српском војском.

Књижевни рад Светог Саве, у историји наше старе српске књижевности, отпочео је управо у Хиландару иако је писменост код Срба позната још од X века, а први споменици наше старе књижевности, писани ћирилицом и српским правописом потичу из друге половине XII века (Мирослављево Јеванђеље - 1179 - 1181., Брачка Листина 1185., Потписи Стефана Немање и његове браће - 1186., Писмо Кулина Бана Босанског - 1189. и др.).

У новооснованој и уједињеној држави свога оца Немање, Сава је положио чврст темељ хришћанском животу и образовању, усвојивши источно-православни, византијски правац, како у црквеном тако и у културном животу. Учвршћивању таквог непроменљивог правца, утицају Византије на духовни живот српског народа, углавном је допринела Хиландарска Лавра, која се налазила у самом средишту њеном, на самом извору њене културе у непосредној близини Византије.

Текст приредио
Чегомир Појовић, вероучица

Извор:
<https://www.zaduzbine-nemanjica.rs/Hilandar/>

НАШИ И ВАШИ ДРУГАРИ „ПАМЕТНИ“ ТЕЛЕФОНИ

Драги школарци, да поновимо да је коришћење телефона за време наставе у нашој школи забрањено. Недостају ли вам на часовима ваши верни „пријатељи“? Колико времена им посветите након наставе?

Анкетирали смо стотинак ваших другара из школе и добили занимљиве резултате:

1. Користим телефон више од 3 сата дневно - одговор „Потпуно се слажем” је обележило 92% ученика.
2. Користим телефон више од 7 сати дневно - одговор „Потпуно се слажем” је обележило 89% ученика.
3. На телефону углавном играм игрице - одговор „Потпуно се слажем” је обележило 5% ученика.
4. Време које проведем на мобилном телефону користим за преглед и постављање садржаја на друштвеним мрежама - одговор „Потпуно се слажем” је обележило 89% ученика.
5. Сматрам да је савремена технологија као што су мобилни телефони неопходна за свакодневни живот - одговор „Потпуно се слажем” је обележило 76% ученика.
6. Не бих могла/могао један дан да проведем без мобилног телефона - одговор „Потпуно се слажем” је обележило 57% ученика.
7. Сматрам да мобилни телефони могу неповољно да утичу на приватност корисника - одговор „Потпуно се слажем” је обележило 71% ученика.
8. Коришћење мобилних уређаја доводи до повећања насиља међу младима - одговор „Потпуно се слажем” је обележило 67% ученика.

А шта је то заиста лоше што нам пружају телефони и како се заштитити?

Дигитално насиље

Дигитално насиље подразумева све случајеве у којима неко користи интернет и електронске уређаје (мобилни телефон, рачунар, камера...) да би некога намерно уплашио, увредио, понизио, узнемирио или на било који други

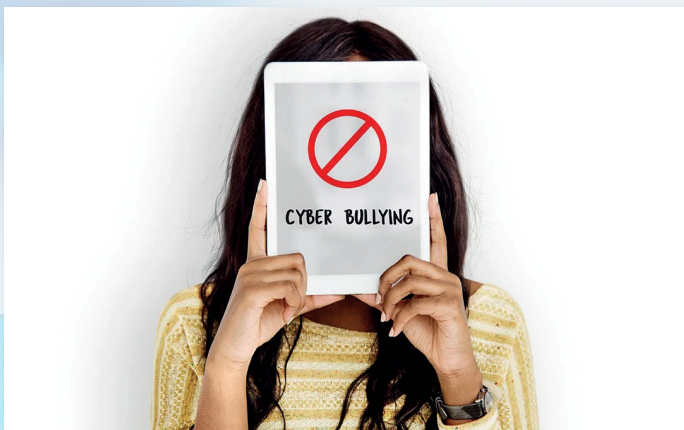

начин повредио. Жртве могу бити деца, млади, али и одрасли који не могу да се заштите од таквих поступака.

Облици дигиталног насиља могу бити:

- слање СМС порука увредљивог или претећег садржаја;
- узнемиравање телефонским позивима (лажно представљање, ћутање, вређање, претње);
- снимање мобилним телефоном или камером
- прослеђивање и стављање слика на интернет;
- узнемиравање путем мејла;
- различити видови узнемиравања на друштвеним мрежама;
- крађа или промена лозинке за имејл или надимак на чету;
- објављивање нечијих приватних података или неистине на чету, блогу или интернет страници, слање нежељених садржаја имејлом.

Међувршњачко насиље путем интернета укључује подстицање групне мржње, нападе на приватност, узнемиравање, убојање, вређање, несавестан приступ штетним садржајима, те ширење насилних и увредљивих коментара. Може укључивати слање окрутних, зловних, каткад и претећих порука, као и креирање интернет страница које садрже приче, цртеже, слике и шале на рачун вршњака.

4. Постављањем својих слика и снимака различитих садржаја.

ЗАШТИТИТЕ СЕ!

- Заштитите себе лозинком и пазите коме је дајете, јер и пријатељи у неком тренутку могу постасти непријатељи.
- Не објављујте превише личних података на интернету, као ни слике и снимке компромитујућих садржаја. Своју приватност чувајте за себе.
- Ако вам неко пошаље злонамерну или претећу поруку мобилним или мејлом, немојте одговарати. Покажите је одраслој особи којој верујете.

Оно што дигитално насиље чини озбиљнијим обликом насиља од неког другог јесте то што ова врста насиља насилницима пружа анонимност, жртве имају мању могућност да се заштите или одбране, информације пласиране путем дигиталних медија се брзо шире и једном постављен садржај на некој друштвеној мрежи заувек остаје тамо. Треба да знате да су истраживања показала да је сваки трећи средњошколац и сваки десети основац искусио злостављање путем интернета.

Такође, у дигиталном свету степен емпатије је доста нижи него у стварном свету. Узрок томе је: изостанак повратне информације, изостанак директног контакта, смањен осећај да наносите истинску емотивну и психолошку штету другој особи, смањен степен самоконтроле и увид у степен насилничког понашања.

На који начин себе доводите у опасност?

1. Остављањем личних података на интернету.
2. Четовањем са непознатим особама (лажни профили).
3. Прихватањем састанка са особом коју сте упознали путем интернета.

ЗАШТИТИТЕ ДРУГЕ!

- Пажљиво прочитајте СМС или имејл поруку пре него што је проследите даље. Немојте прослеђивати поруке које вређају и узнемиравају друге. Немојте се укључивати у анкете, расправе и четове којима се неко извргава руглу или оговара.
- Не снимајте и не прослеђујте фотографије и снимке који могу друге довести у неугодну ситуацију, осрамотити или изложити исмевању и вређању.
- Помозите деци која доживљавају насиље путем СМС порука и интернета тако што ћете им јасно рећи да није у реду то што им се догађа и да видите да им је тешко. Немојте прикривати насиље и одмах обавестите одрасле о томе шта се догађа.
- Пре него што напишете поруку, причу или објавите фотографију, запитајте се хоћете ли тиме некога повредити. Немојте чинити другима оно што не желите да други чине вама.

ЧУВАЈТЕ СЕБЕ И ДРУГЕ! СВЕ ШТО ВАЖИ ЗА ЧУВАЊЕ ПОДАТАКА О СЕБИ, ВАЖИ И ЗА ЧУВАЊЕ ТУЋИХ!!!

*Кашарина Мишић, педагог
Светлана Пејровић, професор*

ТАЈНЕ МОСТА НА ДРИНИ

Текст који се налази изнад Вама искључиво је излог бујне маште.

Седела су код десне капије два средовечна мушкарца и сплетом околности начула сам њихов разговор. Говорили су о тој импозантној грађевини направљеној од белог камена са једанаест лукова и две капије. Велики камени мост, сведок ишчезлих епоха, окрзаних ћошкова и пун пукотина вековима чува своје место на Дрини и краси касабу спајајући људе у њој. Помињали су рат који се недавно завршио и стање моста на ком су седели. Сад већ далеко оронулог и оштећеног изгледа; “Мост је био свет. Сви су га користили, различити људи са различитих страна, подједнако. Све је пролазило преко моста, све реке људи и све поворке ствари. Ништа није пролазило поред моста, осим речица и путељака који су га мимоилазили са обе стране”. Данас је, пак, стање другачије. Мост стоји напуштен, услед страха који се прожима кроз вене мештана. Некада грандиозна грађевина која је служила спајању људи, која је симболизовала вредносни систем мештана, сада служи као подсетник на сва она прошла времена, често укаљана ратом и смрћу невиних. Сећање на његове жртве одржава живим и стварним.

Слушајући разговор два старца нисам могла а да не приметим сукоб перспектива. Седели су равно гледајући један у другог на супротним странама софе, малтене добацујући се речима. Са једне стране седео је човек кога могу описати само као евидентног бездомника, али насмејаног лица, отрцане, прљаве одоре и бујне косе, црних ноктију и поломљених наочара. “Тај камен је с временом убелео загаситом белином пергаментa и сијао је у мраку као осветљен изнутра”, присећао се. Говорио је о изгадњи моста о којој је још као дете читао. Чинио се скоро библијски начин на који је приповедао о самом догађају, а док је то чинио, осмех му беше

све сјајнији и већи. Док је слушао шта има наизглед погубљена скитница да каже, старац који је био на другој страни софе се мрштио. Није схватао прорицање скитнице, с времена на време питајући се чему толика наивност у његовом приповедању. Он се ипак присећао оронлости моста, рушења средњег стуба, све већих, дубљих и бројнијих пукотина у посивелом камену. Слушао је наивну скитницу у свом кожном капуту, новом шеширу, неукроћених бркова и зарасле браде. Оптимистично поимање скитнице било му је недохватљиво. “Шириле су се пукотине и продубљавале, црнеле и кидале. А онда је почело да се расипа и опада и да нестаје”. За њега, мост је представљао разарајућу грађевину чија је претежна функција раздвојити и одузети. Гледао је преко њега и замишљао јасну физичку границу, с једне стране оријентални деспотизам, с друге цивилизацију и склад. Такво директно спајање Истока и Запада, у послератном добу било је незамисливо и чак непотребно. Он није делио скитничину дивљење мосту, штавише, осећао је аверзију према њему. Мост на Дрини представљао је подсетник на стара добра времена када се другачије живело, мислило и радило, али он се није радо сећао тога. За угланцаног, уштогљеног и укоченог господина, то су била сећања на времена којих више нема и која су одавно нестала, без икаквих назнака повратка. “Мост, као сведок историје, био је старији од свих њих и као да је у својој досади потпиривао те осећаје пркоса и мржње”. Изгледало је да два господина никако не могу да пронађу заједнички језик и сложе се око схватања моста.

Полако сам се губила у њиховој конверзацији и наставила сам преко моста. Зар је могуће да су и скитница и угледни господин истинити у својим предсказањима? Гледала сам у бесну и мутну Дрину, размишљајући о свему што сам управо чула. “Сваки је знао да у том њиховом животу има нешто што одолева свакој истини и што због несхватљивог склада својих облика и видљиве, мудре снаге својих темеља излази из сваког искушења, неуништиво и непромењено”. Било ми је малтене непојмљиво схватити да је и један и други старац у праву. Мост који спаја две обале непредвидиве Дрине, а чија моћ слаби вековима, уједно спаја добро и зло. Пружа прилику да се два супротна ентитета споје и једно другом поклоне сопствене чари. Ипак, без зла стране моста, никада не би увидели доброту. Или одговор лежи у мрављој перспективи, у дизању главе нагоре и ишчуђавању горњим приликама? Или,

пак, погледати надоле ка реци, погледати у себе кроз очи огледала њезиног тока? У томе огледалу загледати се не само у сопствене одоре, већ у однос њихов према човековој околини?

Као што идеје скитнице не продиру до идеја господина, неће бити ни слагања ни измиривања ових живих потреба у свести човечанској.

Нисам склонила поглед са огледала Дрине, ипак, чула сам одјек разговора. „Учен човек има највише прилике да постане уједно и просвећен, али он може то и да не постане. Ако учен човек није јасно уочио одраз свој у огледалцу у коме је целокупан свет човеков и он као његов део, ако му искључива потреба намеће завој преко очију да он поред ње гази потребе осталих око себе, онда се никојим правом не можемо назвати просвећеним човеком“, биле су скитничине речи упућене господину. Ипак, и даље му не беше јасна скитничина суштина, чак питајући се какве ли слободе има у целој тој причи и има ли је уопште? За њега, мост је представљао свет, исто као и за скитницу, но друкчије природе. У његовом свету није било ничега лепог, иако је имао све, његова имовина га је размазила, па тако ни комад хлеба није представљао нешто свето за некога ко га је јео свакога дана. Скитница ипак наставља „Све што човек у напреднијој земљи око себе види, све му је то важно наслеђе од осталих људи. Баш да не наследи ништа од сродника својих, опет још на повојници преноси се њему и калдрма, и мост, и чесма, и капија, и књига, и школа, и суд, и скупштина! Овим наслеђем раширује се сваким даном слобода човечја, јер се отвара пред човеком све више путева којима он може да задовољи своје тежње за целокупношћу. Само замућене главе могле су растављати једну од друге: вољу и слободу“.

Одјекнуо је јецај, довољно гласан да растера голубе насељене дуж стубова моста. Био је то господин у капуту. Коначно је схватио неуморно прорицање скитнице. Схватио је да је заправо он тај који је изгубљен. Он је тај који безуспешно лута мостом, а никада није стао на другу страну. Никада није у целости прешао преко белог камена и осетио ваздух супротне стране моста. Далеко чистији и свежији. Зар је могуће да је један полу-пијани бескућник лакше схватао суштину човекове судбине од њега самога? И да ли он као такав слеп и необазрив, заслужује дар живота, ако не уме да цени ни комад хлеба? Или његов грех ипак вреди опростити, јер он је само мрав који је заборавио да погледа на горе. Јер га је дисциплинована цивилизација прождрла и изопачила његову људскост. Јер је његова тежња ка савршенству била јача од његове људске природе.

Предосетивши, подигла сам главу и видела господина са шеширом на огради моста. Стајао је целом висином, раширених руку и главом јасно упртом у понор реке која стрмо отиче. Одједном, све пукотине које су обавијале бели камен постале су бледе, а он је схватио шта је тако болно било испред њега, скоро протичући му кроз прсте.

Али било је касно. Наш угланцани господин, изгубивши битку са мостом, летео је у амбис и поздрављао се с касабом. Пољубио је Дрину, а она га је нежно загрлила и однела својим током. Скитница је и даље седела на једној страни софе и уморно придржавала главу прљавих руку. Јецао је и дозивао мост.

Пришла сам му и нечујно почела да му милујем главу. Дигао је поглед и упитао: „Ако се мост користи за грех, да ли је било вредно правити га?“ Занемела сам.

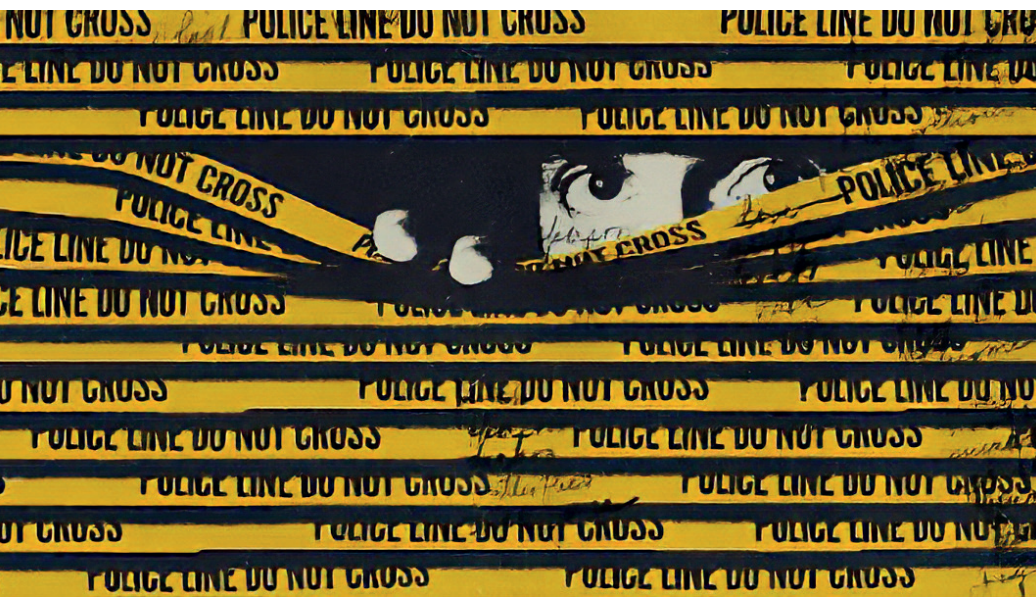
Немо ме је гледао, док и он сам није ишчезнуо у моменту тишине. Тако, остала сам сама на мосту, који је одједном засијао белом бојом и обновио своје пукотине.

Оставши сама на мосту, добро сам размислила о закључку скитнице. Не може бити једино решење седети ћутке. Можда је сам проблем био одлучно бранити сопствену перспективу, не узимајући туђу у обзир. Јер што је наш поглед раширенији, то ћемо више моћи да бирамо наше путеве ка задовољству, те ћемо имати више слободе. И то ће се више слобода и наша воља огледати у делима, такорећи, тек онда ћемо моћи радити „срцем и душом“, тек тада ћемо бити истинити према себи, а самим тим и отворенији према другима.

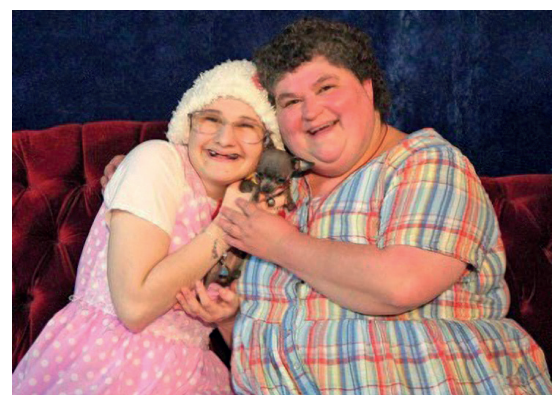
Ипак, седети на вишеградском мосту у тишини није се чинило толико лоше. Јер у тишини крила се истина.

Цитати коришћени ради сврхе дијалога два лика исечени су из романа „На Дрини ћурија“ Иво Андрића, дела „Мостови“ Иво Андрића и дела „Иде ли свети набоље или нагоре?“ Милана Кујунџића.

Зашто треба нагласити да су убице лоше ос

Негде око 2012. године, Џипси је упознала Николаса Гоуддона путем интернета и поверила му се поводом злостављања које њена мајка почињава. Како је Ди Ди контролисала Џипсин приступ интернету и бранила јој да упознаје своје вршњаке и уживо, камоли онлајн, Гоуддон и Бланчард морали су да осмисле план и лажирају упознавање уживо, како би Џипси упознала своју мајку с Николасом. Након што је њихов план упознавања успео, пар је наставио онлајн дописивање и отпочео смишљање плана убиства Ди Ди Бланчард.

Џипси Роуз и Ди Ди Бланчард
Извор: Викимедија

Већ 2015. године, Гоуддон се вратио у Спрингфилд, где је Џипси становала с мајком како би испунио своје обећање. Након што је Ди Ди заспала Џипси је пустила Николаса у кућу, наводно дајући му селотејп, рукавице и нож.

Не бих претерано залазила у детаље самог убиства, с тим да је битно напоменути да је Николас сам убио Ди Ди док се Џипси сакрила у тоалету и чекала да њен дечко заврши након чега су ступили у сексуалне односе и побегли из куће.

Иако су пар дана били у бекству, забринуте комшије су позвале полицију након пар сумњивих објава направљених на Ди Дином фејсбук налогу, које су иначе објавили Џипси и Николас из његове куће у Висконсину. Полиција је убрзо открила ИП адресу с које су објаве направљене и ухапсили су пар.

Током саслушања, Џипси је признала да је она била та која је осмислила план убиства и да га је она прва предложила Николасу, који је иначе боловао од дисоцијативног поремећаја личности, поремећаја аутистичног спектра и ниског квотијента интелигенције. На крају,

Извор: thehorizonsun.com

Најновији друштвени феномен нашег времена чини се да је величање убица, а Џипси Роуз вероватно представља врхунац истог.

Иако је одувек у друштву постојала одређена фасцинација убицама различитих размера, попут Тед Бандија, Џон Вејн Гејсија, Ричарда Рамиреза и сличних, Џипси Роуз Бланчард је по недавном изласку из затвора, постала интернет сензација малтене преко ноћи, пошто су млади дочекали њено присуство на друштвеним мрежама са изузетним ентузијазмом. Свакако, пре него што изложим реакцију јавности, битно је обратити пажњу на детаље самог случаја, с обзиром на то да је и те како јединствен.

Наиме, Џипси је одрасла с својом мајком Ди Ди Бланчард која је својој ћерки од малена наметала бројне дијагнозе попут мишићне дистрофије, апнеје у сну, па чак и леукемије. Искористила је саобраћајну незгоду коју је Џипси имала као изговор да мора да користи инвалидска колица, присиљавала ју је да брије косу како би мимиковала изглед пацијента који се лечи хемотерапијом и кљукала ју је бројним лековима због којих је Џипси касније изгубила већину зуба.

У очима локалне заједнице Ди Ди је била пожртвована мајка која је једва склапала крај с крајем, која је бежала од свог бившег партнера, односно оца Роуз кога је Ди Ди представљала као наркомана с злостављајућим тенденцијама који не помаже финансијски у одгајању детета, што наравно није било

истинито. Управо због слике коју је створила о себи, Ди Ди је добијала приступ великом броју хуманитарних фондова, једна од њих је била и непрофитна организација „Make a Wish“, иначе једна од највећих фондова овог типа у Сједињеним Америчким Државама. Такође, добила је доста позитивног публицитета те њихова прича свакако није остала непримећена.

Пошто је била убеђена у то да јој ћерка болује од претходно наведених болести, често су биле приморане да лете на различите крајеве државе како би посетиле неке од најбољих приступачних лекара те струке и лечиле Џипси њиховим методама. Током једне сличне консултације с доктором Фластерштајном, доктор је приметио несугласице у причи Џипсине мајке, судећи по томе да су тестови одрађени над дететом показали да је оно у перфектном здравственом стању. Доктор је одмах посумњао да је Ди Ди заправо та која болује од менталног поремећаја, односно Минхаузеновог синдрома преко посредника, који симболизује особу која ствара привид здравствених проблема другој особи помоћу манипулације, злостављања, намерног повређивања, па чак и лажирањем лабораторијских налаза. Фластерштајн је ипак одустао од пријављивања мајке социјалним службама, због његове сумње да ће локална управа урадити ишта поводом Ди Дине болести. У међувремену Ди Ди је добила приступ докторовим белешкама и ограничила његов приступ Џипси односно прекинула је сваки контакт с њим.

Обе? Феномен који Џипси Роуз представља

Николас је осуђен на доживотну казну, док је Џипси осуђена на 10 година затвора, иако је у септембру 2023. године добила условни отпуст, након чега је, у децембру исте године, пуштена из затвора.

Реакција друштвених мрежа

„Први селфи слободе!“
Извор: Џипсин Инстаграм налој

Након што је истинита прича доспела у јавност, Џипси је добила необјашњиву подршку јавног мњења, симпатизирајући је због година немилосрдног злостављања. Њена прича послужила је и као материјал за разне документарце, серије и филмове, који су само повећали емпатију према Џипси. По изласку из затвора није трошила време, те је одмах отворила налоге на друштвеним мрежама попут Инстаграма, Тик Тока и Снепчета, где је убрзо досегла више од 16 милиона укупних пратилаца.

На Тик Току, платформи путем које јавност несумњиво највише изражава подршку према Бланчард, добила је безбројне коментаре који је, не само уздижу, већ и славе њен „нови живот“ правећи многобројне едите и фан странице у њено име.

Зашто је ово проблематично?

Оно што је мени било изузетно фасцинантно, јесте ова култура обожавања убице, чији пионир уопште није Џипси, али је дефинитивно најактуелнији пример, а можда

и најпопуларнији до сада. Оно кроз шта је она прошла је незамисливо и изузетно трауматично, али не сме се занемарити чињеница да је она дефинитивно изманипулисала трећу, у потпуности необавезну особу, која је сама по себи већ изузетно поводљива мета да уради сав „прљав посао“ у њено име, само да би га након тога оставила и прошла с много лакшим последицама. Управо због овога, њене социопатске тенденције¹, које је највероватније наследила од мајке, постају очигледне и још више забрињавајуће и опасне када дођу у додир с новостеченим статусом јавне личности.

Током претходних пар година, садржај који обрађује разне случајеве и серијске убице у јавности познат и као „true crime“ добио је на популарности толико да на основу једног истраживања спроведеног у Америци² више од 50% популације САД-а ужива у овом садржају. Пораст популарности који овај садржај из године у годину добија, реципрочан је са културом величања убица у медијима, али и корумпирањем моралног компаса младих људи који су владајућа демографска група упражњавања оваквих емисија. Оправдавање убиства, а тек обожавање починиоца, попут оног који је усмерен према Џипси, изузетно је контраверзан и збуњујућ.

Иако дугорочни ефекти упражњавања сличног садржаја нису претерано истраживани, склоност људи да уживају уз приказ злочина доказана је да негативно утиче на ментално здравље појединца тиме што у њему буди бројна негативна осећања, али и ствара привид да је особа у опасности и када то није случај, тиме повећавајући параноичност индивидуе. Али, не обазирјући се на људе који својим избором гледају ове емисије, ово има далеко гори утицај на саме жртве, као и породице истих, поготово када су у питању скорији случајеви. Овакав тип десензибилизације може довести и до повећаног наси-

ља код појединца иако не значи да ће вас слушање подкаста о правим злочинима учинити једнако насилним као оне о којима се расправља. Проблем са десензибилизацијом није у томе што ће можда повећати насиље појединца, већ у томе што ће нас, као друштво, толико удаљити од сржи проблема да ћемо на убице престати да гледамо као на морално погрешне људе јер смо колективно постали необазриви на акције насиља.

Иако осећам емпатију према Џипси, гледајући је кроз објективне жртве злостављања, верујем да се не може порећи да је оно кроз шта је девојка прошла било поражавајуће. Ипак, ми као друштво не можемо да дозволимо да се убице и злочинци прихвате и славе у мери у којој се то дешава са Џипси Роуз. Када бисмо зажмурили на овај случај и цео овај тренд, индиректно бисмо помогли у десензибилизацији омладине и целе јавности на, не само насилничко дело почињено у овом случају, већ и на многе друге потенцијалне случајеве.

У друштву које је већ толико хладно при емитовању трауматичних ствари на телевизији, скривене иза етикете 18+ заиста морамо да се повучемо и запитамо се да ли желимо да будуће генерације живе у илузији игноранције према опште растућем насиљу? Немам сумње у томе да су млади и упечатљиви људи ти који конзумирају овакве садржаје, али куда их то води? Данаас славе некога ко се окренуо насиљу да би решио своје проблеме. Какав би дугорочни ефекат то имало на конзументе? Морам да поновим да разумем озбиљност ситуације у којој се Џипси Роуз нашла. Оно што јој је мајка урадила било је неопростиво и тиранско, али у исто време два зла не чине добро.

Дуња Пановски 4/5

Извори:

https://en.wikipedia.org/wiki/Murder_of_De_De_Blanchard#Gypsy_Rose

<https://today.yougov.com/entertainment/articles/43762-half-of-americans-enjoy-true-crime-yougov-poll>

<https://thehorizonsun.com/opinion/2023/05/23/is-our-societys-obsession-with-true-crime-unhealthy/>

¹ Према Ерин Ли Кар, документаристињи, Џипси такође понекад показује исто социопатско манипулативно понашање као и њена мајка, која је већи део свог живота била њен једини узор.

² У мањку сличних података за наше просторе, искоришћена је YouGov анкета спроведена током 2022. године.

ДОМАР ОД РЕЧИ ДОМ

Када бисмо најправили школску анкету са питањем: „Да ли знаите ко је Мирослав Мишић?“, врло је вероватно да би одговори углавном били „Не.“ Ако би питање гласило: „Да ли знаите ко је Миша Домар?“, тада би ситуација била потпуно супротна. Невидљив, а свејерисан. На најважнијој споредној позицији у школи. Пријатан, блај, духовит, свестран, широкој ума и златних руку... У његовом професионалном речнику не постоје речи нећу, не знам, не умећу, не могу. Мирослав Мишић је архитектонски техничар великој практичној знања из области одржавања и поправке. Графичким дизајном бави се из хобија и већ више од осам година се труди да се у школи осећамо као код куће. Уз поштер Че Геваре и праћу сјајне музике разговарали смо са њим у његовој „канцеларији“.

Шта Вас је привукло овом послу, и шта Вас мотивише да наставите?

Моја природа. Волим да све буде исправно и у функцији. Изазов ми је, а то је уједно и мотив, да решавам различите проблеме, посебно техничке природе. То је мој посао, ја сам га прихватио и мислим да га добро обављам.

Који део свог посла сматрате најизазовнијим?

Има ту много изазова, често треба осмислити решења несвакидашњих проблема или ажурирати неуобичајене кварове. На пример направити неко адекватно осветљење за изложбу или ургентно санирати цурење крова, проблем са струјом, канализацијом...

Колико често морате да решавате такве проблеме?

Врло често, готово сваки дан, али углавном све то стижем.

Наша школа има велико двориште, да ли Вам временски услови отежавају рад и како се са тиме носите?

Киша и снег праве проблеме али они су предвидљиви и за њих се треба добро спремити. Када си добро припремљен за нешто није тешко носити се са тим. Јесен и пролеће су такође изазовни, због зелене оазе по којој је наша школа чувена, а сви знамо да трава треба да се коси и лишће да се скупља.

Постоји ли део школе који захтева више пажње у одржавању?

То су учионице, ту се одвија оно због чега школа постоји. Ви ту најчешће боравите и треба да имате најбоље услове за учење.

Који је Ваш омиљени задатак у оквиру посла домара?

Немам омиљени задатак, ја сам задовољан кад је све у функцији, поготово кад сам допринесем томе. Понекад су ми омиљенији они задаци који су тежи јер у њиховом решавању више уживам него у рутинским, свакодневним пословима.

Знамо да активно учествујете у животу школе подржавајући културне и остале садржаје. Како доживљавате такве ангажмане?

То су захтевни и веома осетљиви задаци. Морате сагледати много аспеката пре него реализујете неко решење. На првом месту то је сигурност и безбедност ученика и свих осталих учесника, затим функционалност и напослетку уметничка креација и визуелни идентитет. Наша школа има доста оваквих активно-

сти. Али упркос томе што ми одузимају много физичке и менталне енергије надокнаде то емотивним набојем.

Распитали смо се и сазнали да сте стални члан Тима за маркетинг и културне активности школе. Како се ту сналазите?

Ове године сам дао предлог за нови лого школе, који је и прихваћен. Ја се иначе из хобија бавим графичким дизајном и нисам то у досадашњој каријери успео да професионализујем, али ето успевам да понегде применим своја знања и вештине и из те области.

Како оцењујете услове рада у школи у складу са својом позицијом?

Услови су добри. Генерално ситуација у школама је разнолика, али сматрам да су услови у нашој школи солидни. Имам и простор и средства за рад. Такође имам и подршку колега и руководства школе.

Да ли мислите да се школа променила од тренутка кад сте почели да радите до данас?

Много је боља ситуација, ваљда сам и ја допринео томе као и сваки савесни запосленик у школи. Када сам дошао ситуација је била прилично хаотична. Али

сам полако успео да доведем у ред и радионицу и алат, а самим тим и да повећам ефикасност свог занимања. То су неопходни услови за нормално функционисање.

☞ Може ли да буде још боље?

Увек може, али то су ствари које не зависе ни од нас ни од вас. Ствари системског карактера, количине и расподеле новца, планирање буџета и слично. Најважније је снаћи се са ресурсима које имаш на располагању и користити их на најбољи начин.

☞ Како оцењујете комуникацију са ученицима и колегама?

Све зависи од тога какав је ко. Са добрим и културним људима је комуникација лака, инспиративна и пуна разумевања. Али са некима је, на жалост, другачије. Трудим се да у оба случаја будем коректан и професионалан.

☞ Да ли ученици уопште обраћају пажњу на Ваш рад?

Већина обраћа пажњу и цени мој рад, али постоје и они који не цене. Претпостављам да је то ствар кућног васпитања и базичне културе. Већина тога долази из куће.

☞ Да ли сматрате да је Ваш рад адекватно препознат и цењен од стране школе као институције?

Од стране школе јесте, од система није.

☞ Да ли сте имали непријатна искуства током рада?

Било је, наравно, као у сваком послу, али не бих ништа посебно издвојио. Генерално ми је жао када ученици не воде рачуна о имовини коју свакодневно користе. Најтеже ми пада да поправљам поломљене клупе и врата, не зато што је то тешко урадити, већ зато што не разумем да неко уништава простор у коме проводи велики део свог живота. Уосталом, предвиђено је да инвентар траје неколико генерација.

ПРАВНО-ПОСЛОВНА ШКОЛА
ДИМИТРИЈЕ ДАВИДОВИЋ
ШКОЛА СА ДУШОМ

☞ Како правите баланс између посла и слободног времена?

Ја сам себе организовао тако да све што имам везано за посао завршим у току радног времена, после тога сам слободан. Наравно, увек има изузетака. Када је потребно да се, из неког разлога, ради дуже никада ми то није представљало проблем.

☞ Који тренутак у Вашем раду Вам је остао у посебно лепом сећању?

Овај интервју ће ми остати у посебно лепом сећању.

☞ Следеће године одлазите у пензију, какав је осећај када размишљате о томе?

Углавном сам цео живот радио, па ћу у складу са тим вероватно наћи неки нови посао, а покушаћу да урадим и нешто за себе што нисам стизао свих ових година, а желео сам. Вероватно ћу се озбиљније посветити дизајну.

☞ Имате ли савет за свог наследника у нашој школи?

Пре свега треба да има доста стрпљења, јер ће се сусретати са младим, темпераментним људима који имају неке своје навике, обичаје, критеријуме, ставове... затим да буде професионалан и не занемарује своје обавезе.

☞ Шта бисте поручили ученицима и запосленима пре него што одете у пензију?

Човек треба да цени друге онолико колико очекује да други цене њега. Ја сам тако васпитан и то примењујем у свом животу. Као што, још пре нове ере, рече велики Кинески филозоф и социјални реформатор Конфуције: „Немој да радиш другима што не желиш да раде теби.“

Расијали смо се прејлављени лепошом, доброшом и љубављу у нади да постоји још људи као што је наш Домар Миша и да ће нам се посредити да неко шакав дође у нашу школу и буде му достојна замена.

Софија Видановић, Бојана Куљанин,
Анђела Ивковић, Марија Бајовић 3/5

ИЗРЕКЕ

„Неправда било где је претња правди свуда“
Марџин Луџер Кинџ млађи

***

„Онај ко тврди да нема поштеног човека је вероватно и сам непоштен“
Џорџ Беркелеј

***

„Правда је спора али достижна“
Сун Цу

***

„Наивно је веровати да се на неправду само треба показати да би се решила“
Глорија Сџеинем

***

„Правда је увек насилна према онима који је прекрше,
јер сваки човек је у својим очима невин“
Даниел Дефо

***

„Правда у животу и поступању државе је могућа
само ако прво станује у срцима и душама грађана“
Плајтон

***

„Нема створења на Земљи ни упола страшног као што је истински праведан човек“
Џорџ Р.Р. Марџин

***

Кад је неправда на потезу, правда је на нишану.
Правни афоризам

***

Мач правде нема корица.
Правни афоризам

***

Не одобравам то што кажеш, али ћу бранити до смрти твоје право да то кажеш.
Правни афоризам

***

Ex iniuria ius non oritur – Из неправде не изниче правда
Латинска изрека

***

Accipere quam facere praestat iniuriam – Неправду осетити
је боље него неправду створити.
Латинска изрека

***

Error (ignorantia) iuris nocet, error facti non nocet – Заблуда (незнање)
о праву шкоди, а заблуда о чињеници не шкоди
Латинска изрека

***

Ius est ars boni et equi – Право је имеће доброг и праведног
Латинска изрека

***

Non scholae, sed vitae discimus – Не учимо за школу, него за живот
Латинска изрека

Свејлана Пејровић, професор

ВОЛЕТИ, БИТИ ВОЉЕН И ПРИХВАТАТИ

Тринаест је минута до поноћи, август дванаести. Седим са најбољом другарицом на клупи и одједном нестане свака тема за било какав разговор. Седимо у тишини, зурећи у празно. Јелена прекида ћутање питањем: „Кад би сутра могла да се пробудиш без проблема који имаш, да ли би пристала на то?”

Застајем на тренутак да размислим о одговору: „Не бих то прихватила јер сам то једноставно ја.”

Зар понекад не пожелиш да је све у реду? Мислим да ходаш како треба. Понекад се питам како се носиш са свиме, знаш.

Да будем искрена, ни сама не знам како сам прошла кроз неке ствари, али ево ме данас, ту сам. Верујем да се све ствари у животу дешавају са разлогом. Па чак и оне које не можемо да контролишемо.

Сагледавши боље целу ситуацију схватила сам да су ме околности у којима сам одрасла обликовале у особу каква сам данас. Само због онога кроз шта сам прошла, мислим да могу боље да разумем неке ствари у животу и да боље поступим у истим. Као дете провела сам највећи део свог детињства у Београдским клиникама и болницама покушавајући да исправим начин на који сам ходала. Када сам била дете морала сам да се опростим од неких ствари јер „нисам могла све као друга деца”. И једноставно због тога сам одрасла на мало другачији начин. Мада, ваљда кад си дете, такве ствари те не погађају толико јер о томе не размишљаш на такав начин. Почело је да утиче на мене када сам почела да одрастам и да гледам на ствари из другачијег угла. Живот са проблемом који имам прво захтева од вас да се помирите са ситуацијом, што је мени врло тешко ишло. Да прихватим да сам у неком погледу другачија и да ћу остати другачија. У неким

тренуцима сам се питала шта је сврха свега. Понекад сам за све кривица себе.

Мислила сам да ће бити тешко наћи некога кога бих волела и ко би ме учинио да се осећам вољеном због физичке мане коју поседујем. Плашила сам се да било коме испричам своју ситуацију, јер сам знала да ме ти исти људи више неће гледати на исти начин. Неки људи једноставно одступе када су такве ствари у питању. Често сам имала осећај да сам терет људима који ме воле и да заслужују боље од мене. Нека-

ко је све то јако утицало на мене као особу и на неки начин сам прерано одрасла са питањем зашто није могло другачије? Стално сам била потцењена у очима других људи, професора и друштва. За себе сам често чула по који коментар иза леђа „ћопава, фалична, траљава”. Чак сам једном видела људе на улици како имитирају начин на који ходам јер мисле да то намерно радим. И некако, колико год се трудила и колико год да сам радила на себи, чинило ми се да то није довољно јер ништа не може да надокнади моји физичку ману. Толико сам пута дотакла дно услед падања, али сам имала људе око себе који ми никада нису дозволрили да останем на том дну.

Док сам ово писала, контактирала сам пријатељицу коју сам упознала 2012. године на ре-

хабилитационој клиници. У наредном делу прочитаћете њено мишљење на ову тему.

„Са моје тачке гледишта где год да крочим, увек ме прате погледи. Понекад не желим да ме виде. Затим чињеница да сам увек потцењена и да нико не верује да могу било шта да постигнем, осим наравно родитеља који су увек уз мене. Људи избегавају људе са проблемима, чак иако идем у медицинску и даље се сусрећем са осудама и тим погледима. Нисам могла много ствари као дете. Неке од њих не могу ни сада, али се трудим да будем што самосталнија. Ускраћена сам за многе ствари, на пример вожњу бицикла, ролера...”

Гледам како други људи лако ходају, док мени сваки корак пада тешко и понекад имам болове (сада, хвала Богу, не, због операције, боље је). Зато кажем да имам прилику да се пробудим сутра, без проблема који имам, не бих на то пристала. Не бих ништа мењала. Колико год понекад било тешко, овако живим већ 17 година. Не знам како бих се навикла да је другачије. Моја мала мана, колико ме некада гурала на дно, никад ме није пустила да паднем јер живимо у свету у коме човек ништа не цени док му то нешто није ускраћено. Толико је људи на свету којима ништа није одузето, све могу и имају прилике за све, а некако одлуче да стану и не боре се за своје боље сутра. Све се дешава са разлогом, а мој је да никада не падам због тога. Мислим да живим боље од људи којима ништа не фали, јер сам видела и другу страну живота. Не видим то као проблем и није ме срамота да причам о томе. Жао ми је само што смо у овом друштву одавно престали да будемо људи и да прихватамо различитости.

Јеганаест

СТАВОВИ ЗВАНИ ПРЕДРАСУДЕ

Одаберимо било коју појаву и питајмо људе шта мисле о њој. Многи ће рећи: *Мој сѝав о ѝоме је да...* Али, шта су ставови? И одакле нам они? Проф. Жарко Требјешанин каже: *Сѝав је сѝечена ментална дисѝозиција да се мисли, осећа и посѝуја за или ѝроѝив у односу на неки објектѝ.*

Објашњење:

- Са ставовима о нечему или некоме се не рађамо. Ми ставове формирамо током одрастања у зависности од групе којој припадамо (породица, вршњаци, класа, организације итд.) и у зависности од личног искуства и особина наше личности.
- Ставови су наша склоност ка одређеном типу реаговања (грубо речено, они су шема на основу које ћемо се највероватније одредити за или против нечега).
- Ставови имају три компоненте: знање о предмету става, осећање према њему и понашање према њему (у његову корист или на његову штету).

Извор: Инѝернетѝ

Сваки човек има право на своје ставове и њихово исказивање, али само ако нису у питању предрасуде! Нарочито када су у питању верске, расне и етничке предрасуде. Шта је то у њима због чега их морамо искоренити и бити стално на опрезу да не ухвате корен и у нама сами-ма?

Предрасуде воде односу ка или против нечега/некога, а да то усмерење није резултат чињеница, није резултат разумног и рационалног објашњења појаве. Оне су наше огледалце које показује слику коју

Извор: Инѝернетѝ

желимо да видимо, а не ону коју би нам промишљање показало. Оно што прати то наше ничим доказано предубеђење су осећање мржње и спремност на дискриминацију (некада чак до физичког повређивања другог човека). Довољан разлог зашто нам нису потребне. Недовољно добар аргумент против истих за оне који их имају. Ништа једну групу не држи на окупу тако чврсто као борба против заједничког непријатеља. Отуда су веома чврсте предрасуде праћене чак и убијањем између неких верских група. То што је тај заједнички непријатељ често незаштићен и што у ствари и није непријатељ, онима са предрасудама није ни важно! Јер извор ове врсте ставова ако посматрамо лични план неке особе јесте потреба да се сачува (на несвесном плану) пољуљано самопоштовање, да се отклоне дубоко незадовољство собом и фрустрације због неостварених циљева (у неким случајевима додатно појачане економском кризом).

Важну улогу у сузбијању предрасуда имају закони који препознају понашање које почива на предрасудама и који јасно дефинишу (и спроводе!) мере против ових облика понашања, масовни медији, проширивање личног искуства и контакти са људима/групама другачијих од нас самих и наше културе, свест о личној одговорности истакнутих чланова заједнице и наравно, када смо већ зрела особа, искреност према себи и свесност о својим поступцима и речима које упућујемо другима.

Јасмина Гордић, ѝрофесор

И ШТА ЋЕМО САД?

једночинка са певањем и пуцањем

најомена: свака сличности са људима, догађајима и местима сасвим је случајна; током рада на овом комаду ниједна живописна није била повређена.

Место дешавања: Зборница Прав(ед)не школе.

Време дешавања: Један дан у једном месецу једне године око 10:35.

Повод дешавања: Одлучивање о штрајку просветних радника.

Лица: Наставници.

НАСТАВНИК СРПСКОГ: (резимирано уздише док у себи чита обавештење о предстојећем штрајку просветних радника и леда у сисак пописника) Ух, како лоша структура реченице. Још и граматичке грешке! Стил аматерски. Уопште ми се не свиђа како је ово написано!

НАСТАВНИК ФИЗИЧКОГ: Ма потпишуј, шта си се замислио! Биће добро да прошетамо на штрајку! Физичка активност је добра за здравље! Ево и ја ћу, само да нешто... (оглазећи из зборнице)

НАСТАВНИК ПРАВА: Чекајте људи, прво да видимо шта каже закон! Морамо да поштујемо закон! Да ли по закону ми имамо право да штрајкујемо?

НАСТАВНИК ИСТОРИЈЕ: (себи у браду) Ех, у време добре старе индустријске револуције, у периоду од 1760. до 1840. године, штрајк је био моћно оружје у борби радника за своја права! Хамурабијев закон није предвиђао право на штрајк, али је зато...

НАСТАВНИК СОЦИОЛОГИЈЕ: Колеге, хтели смо капитализам, ето нам га сад! Не смемо да ћутимо више, ако желимо да заштитимо наше достојанство! Штрајк!

НАСТАВНИК ЛАТИНСКОГ: Колеге ја нећу да причам превише. Qui tacet,

consentire videtur, тј. онај ко ћути, чини се да пристаје!

НАСТАВНИК ГЕОГРАФИЈЕ: Ама људи, морамо сви да будемо за да би било који облик обуставе рада био могућ. Географске координате места окупљања биће достављене накнадно.

НАСТАВНИК ФИЛОЗОФИЈЕ: (брецнувши се на наставника географије) Није логично да сви морају да се потпишу! Слушај, немој да филозофираш превише. Не расправљамо о томе да ли је старија кокошка или јаје, него да ли смо за штрајк или не! Потписујте се људи!

НАСТАВНИК БИОЛОГИЈЕ: (убацивши се у расправу) Колега, да вам разрешим ја ту дилему! Кокошка је старија, пошто је за формирање љуске јајета неопходан протеин који се налази искључиво у јајницима.

НАСТАВНИК МАТЕМАТИКЕ: Не знам да ли је старија кокошка или јаје, али знам да са овим платама, ускоро нећемо имати ни за кајгану! Без бриге, колеге, сад ћу ја да вам тачно израчунам колико нам је потписа тачно потребно да би смо имали тачну већину!

НАСТАВНИК ПРАВА: Колеге, а да ми ипак прво проверимо шта каже закон. Да ли се тражи обична, или апсолутна већина?

НАСТАВНИК ГЕОГРАФИЈЕ: Уопште се не тражи већина, траже се сви...

НАСТАВНИК ЕКОНОМИЈЕ: (и^прекидајућу) Правници и закони! Постоји само један закон који је битан, а то је закон тржишта – однос понуде и тражње. Зна се лепо шта је већина! Ево сад ћу ја то лепо статистички да вам прикажем.

ВЕРОУЧИТЕЉ: Ја мислим да нам се све дешава са разлогом и да је све Божија воља!

НАСТАВНИК ГРАЂАНСКОГ ВАСПИТАЊА: (и^омирљиво) Колега, Србија је секуларна држава! Молим Вас да не мешамо цркву и Бога у ове ствари.

НАСТАВНИК ЕНГЛЕСКОГ: (изненађено, улазећи у зборницу) Oh my god! – о чему расправљате?

НАСТАВНИК СРПСКОГ: О штрајку просветара! Имаш списак на огласној табли.

НАСТАВНИК ЕНГЛЕСКОГ: (усхићено, хи^иљајући ка о^оласној шаб^ли) Finally! Fight the power!

НАСТАВНИК РУСКОГ: Колега, Србија је држава српског језика! Молим Вас да у овој установи говоримо српским језиком. Ако већ говоримо страним језиком, мислим да је прикладно да онда то пре свега буде руски!

ПЕДАГОГ ШКОЛЕ: (улази у зборницу) Колеге, добро је да сте сви ту! Само да вас подсетим да је рок за предају месечних планова 5-и у текућем месецу! Планирајте да ваше планове предате у том периоду да би ја могао да планирам своје планове и да бих на крају све то могао да ставим у извештај, зато што је тако предвиђено у годишњем плану рада.

БИБЛИОТЕКАР: (шакоће улази у зборницу, жус^иро) Колеге колико пута да вас подсећам да деца треба да враћају књиге у библиотеку, пренесите им то.

STRIKE

STRIKE

STRIKE

STRIKE

НАСТАВНИК ЛИКОВНОГ: (енџузијасџично) Људи, ако будемо ишли на штрајк, можемо ли да имамо неки слоган!? Ја сам мислио да осликам један транспарент, мислио да сам да буде зелена позадина, а да црвеним калиграфским словима пише „штрајк“. Биће као да га је Леонардо да Винчи осликао! Баш ће лепо да изгледа!

НАСТАВНИК ФИЗИКЕ: (усхићено) Колега, то је сјајна идеја! Када се на штрајку окупи силна маса образовног света, када се фузионишемо са осталим колегама има да створимо снажну силу и такав притисак да власт неће имати избора него да попусти под теретом наших захтева!

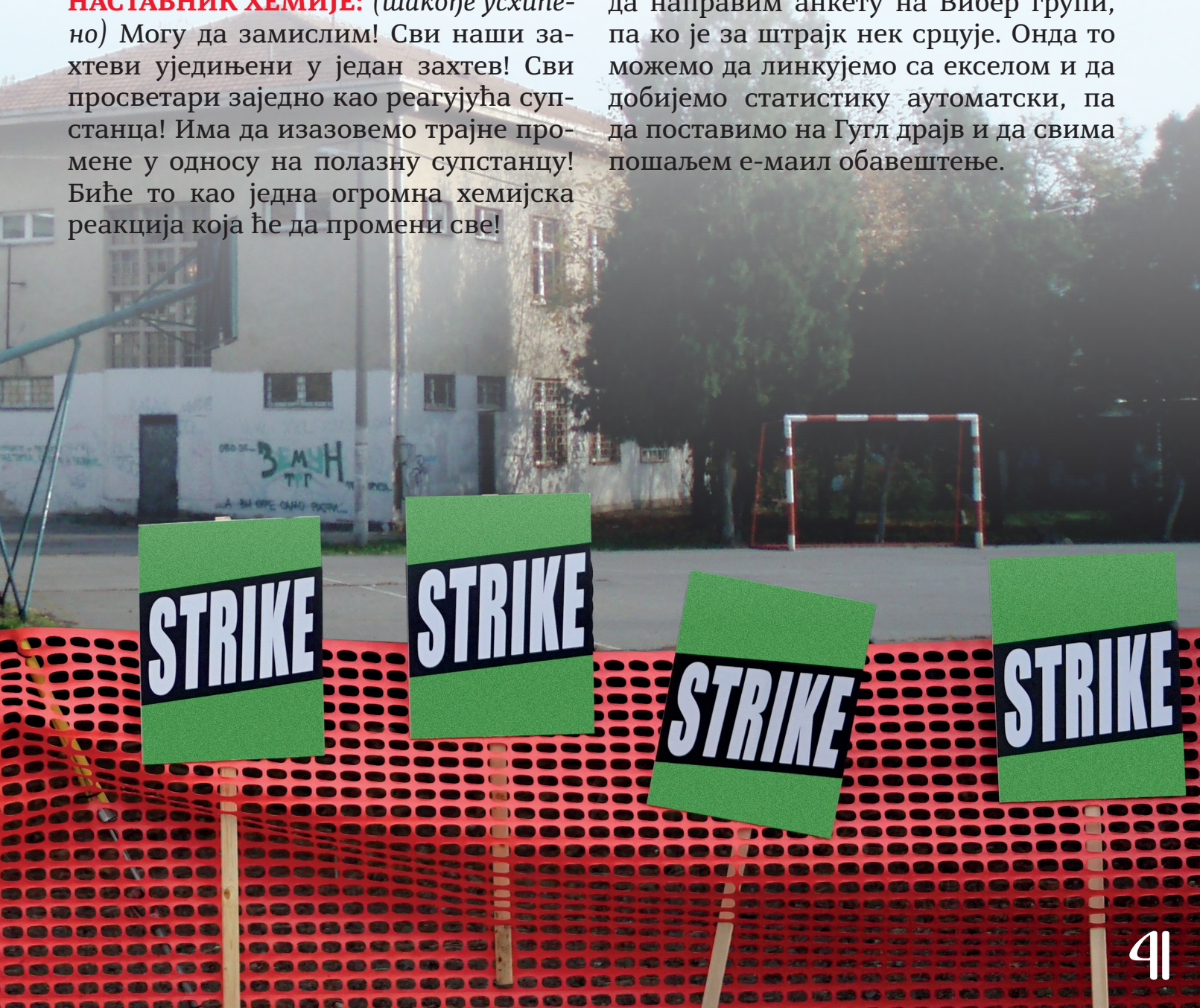
НАСТАВНИК ХЕМИЈЕ: (шакође усхићено) Могу да замислим! Сви наши захтеви уједињени у један захтев! Сви просветари заједно као реагујућа супстанца! Има да изазовемо трајне промене у односу на полазну супстанцу! Биће то као једна огромна хемијска реакција која ће да промени све!

НАСТАВНИК ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА: (раздрајано) Наш штрајк има да запали пламен који ће да огреје ово друштво. Власт неће моћи да угаси ову ватру! – раздрајано рече професор заштите од пожара!

НАСТАВНИК РАЧУНАРСТВА И ИНФОРМАТИКЕ: (збуњено, шек љрисџиџао) Друштво, о чему се овде ради?

СВИ: (у исџи џлас, објашњавајући) Договарамо се о штрајку просветара. Имаш на огласној табли обавештење и списак. Прочитај, па се потпиши.

НАСТАВНИК РАЧУНАРСТВА И ИНФОРМАТИКЕ: Дајте, ко још користи папир и оловку? Сад ћу ја на брзину да направим анкету на Вибер групи, па ко је за штрајк нек срцује. Онда то можемо да линкујемо са екселом и да добијемо статистику аутоматски, па да поставимо на Гугл драјв и да свима пошаљем е-маил обавештење.

НАСТАВНИК ИСТОРИЈЕ: (за себе, ре-зӣнирано) Ех ти рачунари, све ће нас једног дана заменити! Када је изашао први Паскалов рачунар нико није ни могао да претпостави да ћемо се налазити у овој ситуацији. Питам се, да ли ће работи некад штрајковати?

НАСТАВНИК ПРАВА: Па ако им закон буде гарантовао права и ако законом буде дефинисано да работи имају право на штрајк, не видим разлог да работи не штрајкују, колега.

НАСТАВНИК СРПСКОГ: (намршћено, за себе) Ауу како ружан рукопис. Зар да штрајкујем заједно са човеком који овако ружно пише.

НАСТАВНИК ПОСЛОВНЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ: Овај допис уопште није обликован како треба. Ово није ни француска, ни америчка форма. Одговорно тврдим да је комбинована форма, форма аљкавих и лењих људи!

НАСТАВНИК ПСИХОЛОГИЈЕ: Колеге, кажу да рукопис доста говори о струк-

тури личности и психолошком профилу човека. Међутим, само мазохиста би пристао на овакве услове рада, тако да је битно да штрајкујемо, независно од рукописа, форме дописа или психолошког типа личности.

СЕКРЕТАР ШКОЛЕ: Дobar дан, колеге. (улазећи у зборницу, са њомилом њаџира у рукама, љрилази ојласној џабли и скида обавешћене о шџрајку и качи неко друјо)

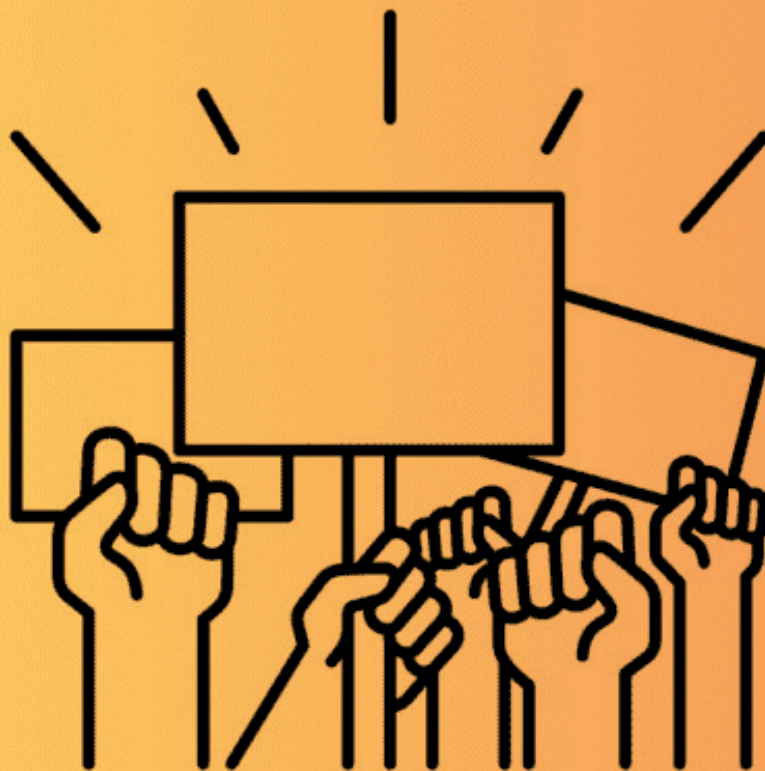
СВИ: (у исти џлас, нејодујући) Колега, о чему се овде ради? Зашто скидате обавештење? А наша одлука о штрајку? Треба да се изјаснимо да ли смо за штрајк или нисмо...

НАСТАВНИК БИРОТЕХНИКЕ: (улазећи у зборницу) Дobar дан колеге...

СЕКРЕТАР ШКОЛЕ: Па ви сте закаснили. Одлуку је требало да предате у секретаријат до 10 часова. Знате, треба да се заведе, овери, проследи...

СВИ: (у исти џлас, збуњено) Па како, нико нам то није рекао...

НАСТАВНИК БИРОТЕХНИКЕ: (емѿа-
ѿично) Јао штета, а ја сам баш хтео да
се потпишем...

СЕКРЕТАР ШКОЛЕ: Како није? Ево овде
вам лепо пише на обавештењу о штрај-
ку (ѿоказује реченицу на ѿаѿиру и на-
сѿавља са качењем новоѿ обавешѿења)

СВИ: (у исѿи ѿлас) А шта сад ти то ра-
диш, какав ти је то папир у руци?

СЕКРЕТАР ШКОЛЕ: Качим обавеште-
ње у којем вас поново обавештавам
и подсећам да је важно да редовно и
пажљиво читате обавештења. (излази

из зборнице, ѿаѿири исѿагају из ѿомиле
коју носи у рукама)

**ПРЕДСЕДНИК УЧЕНИЧКОГ ПАРЛА-
МЕНТА:** (у оделу и са краваѿом, у ѿро-
лазу, кренуо да ѿражи нешѿо већ или да
се жали на нешѿо већ, од дирекѿорице,
ѿроналази изѿубљен ѿаѿир) Хм, од овога
може да се направи представа...

КРАЈ

АУТОР: А где је певање и пуцање?

Забележио: Павле Гашѿар, насѿавник
Асисѿирала: Аника Лехки, насѿавник

